

กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยครูสุริยเทพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2566

**THE ACADEMIC ADMINISTRATIVE PROCESSES IN THE AREA OF
CURRICULUM ADMINISTRATION THAT AFFECT SCHOOL
EFFECTIVENESS OF PRINCESS CHULABHORN
SCIENCE HIGH SCHOOL**

**BY
NATTAWAT TOSUTJA**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SURYADHEP TEACHERS COLLEGE**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2023

วิทยานิพนธ์เรื่อง

กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

ณัฐวัชร โตสัจจะ

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2566

ผศ.ดร.ประยุทธ์ ชูสอน
ประธานกรรมการสอบ

ผศ.ดร.วัลลภา เกล็ดมวงสาเวช
กรรมการ

ดร.จุลดิศ กัญทัพ
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

27 กันยายน 2566

Thesis entitled

**THE ACADEMIC ADMINISTRATIVE PROCESSES IN THE AREA OF CURRICULUM
ADMINISTRATION THAT AFFECT SCHOOL EFFECTIVENESS OF
PRINCESS CHULABHORN SCIENCE HIGH SCHOOL**

by

NATTAWAT TOSUTJA

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Education in Educational Administration

Rangsit University

Academic Year 2023

Asst.Prof. Prayuth Chusorn, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Asst.Prof. Wallapa Chalermvongsavej, Ph.D.
Member

Juladis Khanthap, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

September 27, 2023

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากมีผู้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือหลายๆ ท่าน ขอขอบพระคุณ ดร.สมร ปาโท ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ปทุมธานี และประธานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่อนุญาตให้โอกาสในการศึกษาต่อ ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการประสานงานและจัดทำหนังสือราชการเพื่อเก็บข้อมูล แบบสอบถาม อีกทั้งเป็นผู้ให้แนวคิดของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรซึ่งเป็นส่วนสำคัญของงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณครูประยงค์ ปิยะนารถ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ที่ให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขเอกสารทางราชการต่างๆ ให้คำแนะนำในการประสานงานในการเก็บข้อมูล และคอยสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ อยู่เสมอๆ

ขอขอบพระคุณคุณครูสุณิสา คงคล้าย หัวหน้างานวิจัยของโรงเรียน ในการให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแนะนำแนวทางการหาข้อมูลการทำวิจัยเชิงคุณภาพ

ขอขอบคุณครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยเป็นกำลังใจและเข้าใจถึงภาระงานทั้งในส่วนของงานประจำที่ต้องทำ และงานวิจัย จนทำให้เวลาที่มีให้กับครอบครัวน้อยลง

สุดท้ายวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จไม่ได้หากขาดความอนุเคราะห์จาก ดร.จุลลิศ คัญทัพ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ติดตาม ให้คำแนะนำ ปรึกษา และเป็นกำลังใจให้ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างดีมาโดยตลอด

ทั้งนี้ มีผู้ที่มีอุปการะคุณอีกหลายท่านที่อาจจะไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ณัฐวัชร โตสัจจะ
ผู้วิจัย

6304891 : ณัฐวัชร โตสัจจะ
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย
 หลักสูตร : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.จุลดิศ คัญทัพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูจากโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย จำนวน 285 คน ด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสร้างสมการถดถอย จากนั้นสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารจำนวน 5 คน เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมากที่สุด กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา และกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (X_2) การนำหลักสูตรไปใช้ (X_3) และการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล (X_4) โดยได้สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเป็น $Y_{tot} = 0.319X_3 + 0.336X_2 + 0.128X_4 + 0.122X_1$ และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยรวม 63.70 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล รวมทั้งสิ้น 10 แนวทาง

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 133 หน้า)

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, โรงเรียนวิทยาศาสตร์
 จุฬาราชวิทยาลัย

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

6304891 : Nattawat Tosutja
 Thesis Title : The Academic Administrative Processes in the Area of Curriculum Administration that Affect School Effectiveness of Princess Chulabhorn Science High School
 Program : Master of Education in Educational Administration
 Thesis Advisor : Juladis Khanthap, Ph.D.

Abstract

This study aims to study the academic administrative processes in area of curriculum administration and school effectiveness at Princess Chulabhorn Science High School, to study the academic administrative processes in the area of curriculum administration affecting school effectiveness at Princess Chulabhorn Science High School, and to study guidelines for development of academic administration in curriculum. The study utilizes a mixed-methods approach by collecting data from school administrators and teachers of Princess Chulabhorn Science High School, totaling 285 participants, through a proportional stratified sampling method using questionnaires. The data collected are then analyzed to find the mean, standard deviation, correlation coefficients, and develop regression equations. Additionally, in-depth interviews with 5 school administrators were conducted to gather insights and establish guidelines for academic administrative processes in area of curriculum. the key factors that significantly affect the effectiveness of the school include curriculum development (X_1), curriculum planning (X_2), curriculum implementation (X_3), and supervision, monitoring, and evaluation (X_4). The regression equation for the standardized scores is $Y_{tot} = 0.319X_3 + 0.336X_2 + 0.128X_4 + 0.122X_1$. The predictive accuracy of the regression equation is 63.70%. The guidelines for academic administrative processes in area of curriculum administration in the school are divided into four areas: curriculum development, curriculum planning, curriculum implementation, and supervision, monitoring, and evaluation. In total, there are 10 guidelines proposed.

(Total 133 pages)

Keywords: Curriculum Academic Administration, School Effectiveness, Princess Chulabhorn Science High School, Curriculum Management

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1	บทนำ
1.1	ความเป็นมาของปัญหา
1.2	คำถามการวิจัย
1.3	วัตถุประสงค์การวิจัย
1.4	สมมติฐาน
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
1.6	กรอบแนวคิดของการวิจัย
1.7	ขอบเขตของการวิจัย
1.8	นิยามศัพท์เฉพาะ
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2.1	ประสิทธิผลของสถานศึกษา
2.2	การบริหารงานวิชาการ
2.3	การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
2.4	โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย
2.5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	80
3.1 การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษา	80
3.2 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ของ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย	81
3.3 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ของ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย	86
บทที่ 4 ผลการวิจัย	87
4.1 การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษา	87
4.2 ผลการสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเพื่อพัฒนา ประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย	103
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
5.1 สรุปผลการวิจัย	112
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	117
5.3 ข้อเสนอแนะ	119
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	125
ประวัติผู้วิจัย	133

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สังเคราะห์แนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา	19
2.2	สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร	50
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแยกตามโรงเรียน	81
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย	89
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	90
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	91
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 3 การวางแผนการใช้หลักสูตร	93
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้	94
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 5 การนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล	95
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาของ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ในภาพรวม	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียน ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	97
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	98
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา	99
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษา	99
4.13	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานวิชาการด้าน หลักสูตรกับประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย	101
4.14	ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ของการบริหารงาน วิชาการด้านหลักสูตรที่มีส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา	102
4.15	ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	103
4.16	ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร	105
4.17	ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้	107
4.18	ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล	110

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างยั่งยืน การนำข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษา จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การพัฒนา นักเรียนเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ ประสิทธิภาพของสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และเครื่องมือที่ใช้สะท้อนถึงความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาอีกด้วย ทำให้มีนักวิจัยจำนวนมากให้ความสนใจศึกษาและได้นิยามความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้หลายท่าน เช่น ตามแนวคิดของของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) จะพิจารณาประสิทธิผลของสถานศึกษาจากองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา จากงานวิจัยของขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้มีการสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาจากงานวิจัยต่างๆ และกำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเปรียบเสมือนผลลัพธ์ของการบริหารงานสถานศึกษา ทำให้มีผู้สนใจจะศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยในการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา เช่น ยุวดี ประทุม, สุรัตน์ ไชยชมภู, และธนวิน ทองแพง (2560) พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนและด้านวัฒนธรรมองค์กรการโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนและวัฒนธรรมองค์กรการด้านการตัดสินใจ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนาครู วัฒนธรรมองค์กรการด้านความหลากหลายของบุคลากร และวัฒนธรรมองค์กรการด้านความมุ่งมั่นประสงค์ของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สามารถใช้ทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ จินตนา พุกฤณา, สุเมธ งามกนก, และประยูร อัมสวาสดี (2563) พบว่า ปัจจัยด้าน

บรรยากาศของสถานศึกษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการและปัจจัยด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา และภาวะผู้นำทางวิชาการ วัฒนธรรมของโรงเรียน และด้านหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวแปรที่ใช้สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นหน้าที่หลักและเป็นหัวใจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติตามภารกิจเพื่อให้สถานศึกษาสามารถประสบผลสำเร็จได้อย่างเต็มที่ การบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญในการสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีความสมบัติตามที่ต้องการ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศิวพร ละหารเพชร, 2562, น.13) การจัดการศึกษาในทุกระดับ ทั้งระดับชาติ และระดับสถานศึกษา หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา หลักสูตรจะกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนเรื่องอะไร เรียนอย่างไร และจะวัดประเมินผลอย่างไรว่าผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตราที่ 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และในมาตรา 34 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่พิจารณาให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การพัฒนาคนเป็นไปตามที่ประเทศต้องการ นักการศึกษาได้กล่าวไว้ว่า การที่จะพัฒนาคนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จำเป็นจะต้องกำหนดแนวทางไว้ในหลักสูตร เพื่อจะได้พัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลตามที่สังคมต้องการ ดังนั้นในแต่ละครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจะต้องมีหลักสูตรเป็นพื้นฐานหลักและเป็นแกนสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจตรงกัน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของการจัดการศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ (สุกัญญา จตุรงค์ และอภิชาติ เลहनันท์, 2559, น. 1475) ซึ่งภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้น การบริหารโรงเรียนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ความสำเร็จดังกล่าวเกิดขึ้นได้ การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเป็นการดำเนินการวางแผน กำกับ จัดระบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพตาม

เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารนอกจากจะมีหน้าที่ในการบริหารด้านวิชาการแล้วยังต้องเป็นผู้สนับสนุนหรือให้บริการงานการนำหลักสูตรไปใช้ (รุจิร ภูสาระ, 2549, น.198) การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นการบริหารที่มีขอบข่ายกว้างครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น.1) การบริหารวิชาการด้านหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สถานศึกษาต้องมีการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตร และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาถึงงบประมาณและอาคารสถานที่ เตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร วางแผนเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน โรงเรียนมีการส่งเสริมการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทต่างกันในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาก็มาจากพื้นเพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่ต่างกัน มีความรู้ความสามารถตลอดจนความต้องการแตกต่างกัน การวางแผนในการบริหารจัดการหลักสูตรจึงควรพิจารณาให้สอดคล้องกับปัจจัยต่างๆ นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 36) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรเป็นเรื่องสำคัญของการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง ถ้าโรงเรียนมีการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพก็ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกับนักเรียน

การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเป็นตัวแปรที่ถูกพบว่าส่งผลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในหลายงานวิจัย อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างละเอียด ดังนั้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจเชิงคุณภาพและปริมาณจากผู้บริหาร และครูของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นมีลักษณะเป็นกลุ่ม โรงเรียนที่มีการบริหารงานร่วมกันในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการใช้หลักสูตรเดียวกัน รับสมัครนักเรียนร่วมกัน ใช้แบบเรียนและข้อสอบเดียวกัน ได้รับงบประมาณเท่ากัน และมีการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน เป็นต้น

อีกทั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ยังเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผลด้านวิชาการในระดับสูง จึงเป็นที่น่าสนใจว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษานี้ โดยผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

1.2.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยอยู่ในระดับใด

1.2.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรด้านใดที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

1.2.4 แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

1.3.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

1.3.3 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา

1.3.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียน
วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

1.4 สมมติฐาน

มีกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 สามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาแนวทางกระบวนการบริหารงานวิชาการด้าน
หลักสูตร เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาได้

1.5.2 ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูล ใช้เป็นแนวทางในการ
กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ ปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้าน
หลักสูตร ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (เกษมา ชนะวงษ์, 2564; น้ำอ้อย สุขเสนา,
2560; มารุต พัฒนา, 2562; เสาวนีย์ นวลน้อย, 2560, น.9; สงกรานต์ เรื่องประทีป, 2559, น.15; ศาคร
มหาหิงค์, 2560; สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น.35-66; สุกัญญา จัตุรงค์ และอภิชาติ
เลนะนันท์, 2559; อลิษา สืบสิงห์, 2558; อ้อมใจ วงษ์มณฑา, ขวลิต เกิดทิพย์, และศักดิ์จิต มาสจิตต์,
2561) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ส่วน
ประสิทธิผลของสถานศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (เรือนเพชร เต็กลี
และจรัส อติวิทยากรณ์, 2561; จตุรภัทร ประทุม, 2559, น.8; จินตนา พุฒณา, สุเมธ งามนกนก, และ
ประยูร อัมสวาสติ, 2563; ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560, น.8; ปวีณา ศรีนาราง, นภาเดช บุญเชิดชู และ
จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2561; ชวดี ประทุม, สุรัตน์ ไชยชมภู และธนวิน ทองแพง, 2560; วรณิศา

โมราบุญ, 2557; อรพรรณ ตูจันดา, 2558; Hoy & Miskel, 2001) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์กันได้ ดังภาพที่ 1

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ขอบเขตของการวิจัย

1.7.1 ขอบเขตของเนื้อหา

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยกำหนดขอบเขต ของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของ

สถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนการใช้หลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 5) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และกำหนดประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

1.7.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรของงานวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 12 แห่ง ในปีการศึกษา 2565 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,074 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 285 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจีชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

ระยะที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Deep Interview) กับผู้เชี่ยวชาญให้ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นไป จำนวน 5 ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นำข้อเสนอจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา เพื่อเสนอแนวทางต่อไป

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ผลลัพธ์หรือผลสำเร็จของการปฏิบัติงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 12 แห่ง ในปีการศึกษา 2565 ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การที่ผู้บริหารและครู สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน ผลการทดสอบระดับชาติต่างๆ ความสามารถในการด้านวิชาการต่างๆ ผลงานของนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ จำนวนของนักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตร และผลการสอบเข้าเรียนศึกษาต่อของนักเรียน

2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนติดตาม การอบรมคุณธรรมของนักเรียน

นอกจากการเรียนการสอน จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา

3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครู ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และบริหารทั่วไป ให้เป็นระบบมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างลงตัวเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและความสามารถของผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา ในการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ แก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษาที่เกิดขึ้น หาทางป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จ

กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมการของสถานศึกษา ก่อนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การสร้างความเข้าใจให้เห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศึกษาบริบทและความต้องการของสถานศึกษา และการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร สำหรับใช้ในสถานศึกษานั้นๆ โดยการศึกษาและวิเคราะห์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร มีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น และวิสัยทัศน์ของหลักสูตร จัดทำโครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแผนการเรียน รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และมีการประเมินความครบถ้วนของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนการนำไปใช้

3) การวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง การกำหนดและจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ทั้งในส่วนของงบประมาณ อาคารสถานที่ บุคลากร รวมถึงทรัพยากรต่างๆ เช่น สื่อการเรียนรู้ การจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ รวมถึงวัสดุทัศนูปกรณ์ต่างๆ การจัดครูให้มีความเพียงพอ ตรงกับเนื้อหาวิชาที่ใช้ในหลักสูตร จัดอบรมครูผู้สอนให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้

4) การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการที่ครูผู้สอนจะนำหลักสูตรที่ได้จัดทำไว้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด

5) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่มีการกำกับ และติดตามผลลัพธ์ของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยมีการวางแผนกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน มีการประเมินการใช้หลักสูตร กำหนดให้มีการนิเทศเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษา มีการจัดทำรายงานการใช้หลักสูตรเผยแพร่ไปสู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้างาน หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

ครู หมายถึง ข้าราชการครูของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของ กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับกำหนดแนวทางในการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 2.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา
- 2.2 การบริหารวิชาการ
- 2.3 การบริหารวิชาการด้านหลักสูตร
- 2.4 กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของประสิทธิผล

นันทน์ภัส วิภูต (2559, น.20) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของที่กำหนดไว้

จตุรภัทร ประทุม (2559, น.11) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานมีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์กรพึงประสงค์

ทิพวรรณ ลำเภาแก้ว (2560, น.16) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง

สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากนักน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน มีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์การพึงประสงค์

ศิวพร ละหารเพชร (2562, น.26) ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง ผลสำเร็จที่ได้จากการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ สามารถที่จะปรับตัว ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สังคม และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งสามารถวัดได้จากความสำเร็จของการทำงาน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดจากการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้หรือเครื่องมือในการวัดความสำเร็จของการบริหารองค์การหรือหน่วยงานได้

2.1.2 ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

นันทน์ภัส วิกุล (2559, น.20) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนด โดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ ความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติด้วย

จตุรภัทร ประทุม (2559, น.11) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติในทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560, น.18) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, น.29) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของสถานศึกษา โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การที่สถานศึกษาได้ดำเนินงานใดๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่างๆ จนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายต่างๆ ที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ระบุไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา

ประสิทธิผลองค์การของสถานศึกษา ได้ใช้หลักการแนวคิดของรูปแบบประสิทธิผลองค์การ โดยในปัจจุบันจะใช้ประสิทธิผลองค์การในรูปของพหุเกณฑ์หรือการบูรณาการที่พัฒนาขึ้นจากดัชนีการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียน (The Index of Perceived Organizational Effectiveness : IPOE) ของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) โดยวัดประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 มิติ ได้แก่

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การที่ผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา สามารถดำเนินงานในสถานศึกษาทั้งการบริหารการจัดการเรียนการสอนจนสามารถทำให้นักเรียนในสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียนและความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา สามารถดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียนนอกจากการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดีและทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน เป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา ที่ร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอนความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา

4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา ที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

วรรณิสา โมราบุญ (2557, น.8) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และกำหนดประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยระดับสูงขึ้น

2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารและการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนที่มีลักษณะที่ดี โยมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน การปรับหลักสูตรเพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จ หรือเป็นไปด้วยดีเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ขวัญพิชา มีแก้ว (2562, น.8) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และกำหนดประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1) ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ในการสร้างนโยบายมาตรการและข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ด้วยนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาสถานศึกษา ร่วมกัน การจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน การมอบรางวัลแก่กัน มีการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การให้โอกาสครูในการสอนพิเศษในสถานศึกษาเพื่อเสริมรายได้ ตลอดจนการสร้าง ความพึงพอใจต่อระบบบริหารงานของสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในค่าตอบแทน สวัสดิการ เงินเดือน และความก้าวหน้าในอาชีพ

2) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นระบบ พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เพิ่มคะแนนปลายปีและการทดสอบระดับชาติของนักเรียน และสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนสามารถสอบแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่นได้ ผลงานของนักเรียนได้รับรางวัล สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูง นักเรียนที่จบระดับชั้นสูงสุดของสถานศึกษาและมีอาชีพการทำงานที่ดี

3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ในการให้คำปรึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษาที่เกิดขึ้น การใช้วิธีการประนีประนอมยุติธรรมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา ประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันสามารถปรับปรุงการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่ครู และร่วมมือกันกับครูและบุคลากรแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จัดให้มีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการป้องกันดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและปรับกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป

จตุรภัทร ประทุม (2559, น.8) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และ ได้กำหนดประสิทธิผลของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1) ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน จนทำให้นักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารและการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณลักษณะที่ดีโดยมีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนา ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการบริหารด้านการเรียนการสอน การปรับหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาช่วยกันแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จหรือเป็นไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

นันทน์ภัส วิกุล (2559) ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในจังหวัด นครราชสีมา และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1) พัฒนาการของนักเรียน หมายถึง ความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้าน อารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

2) ความพึงพอใจของครู หมายถึง ระดับความรู้สึกรู้สึกของครูมีต่อการทำงานของตนเอง เป็นอารมณ์ที่จะตอบสนองต่อการทำงานในหน้าที่รวมทั้งสภาพร่างกาย และสังคม ที่สะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงานในโรงเรียน

3) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนที่มีการปฏิรูปและ พัฒนาอย่างต่อเนื่องสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรในด้านต่อไปนี้คือมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน แสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอ ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นพัฒนางานอย่างเป็นระบบ และร่วมกันปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะหรือเป็นทีม

เรือนเพชร เต็กลี่ และจรัส อติวิทยากรณ์ (2561) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- 2) การพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก
- 3) การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากผู้ปกครอง
- 4) ความพึงพอใจของครู

ยุวดี ประทุม และคณะ (2560) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
- 3) ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้าสู่แวดล้อม
- 4) ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

อรพรรณ ตู้จินดา (2558) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการบริหาร โรงเรียนวัดปทุมวนาราม โดยใช้ออร์พรรณ โมเดล และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครอง
- 3) ความพึงพอใจของนักเรียน

ทิพวรรณ ลำภาแก้ว (2560, น.8) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา สนับสนุนให้ครูจัดหาสื่อเทคโนโลยี จัดกิจกรรมอบรมพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษาเพื่อพัฒนาระดับคุณภาพให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักพัฒนาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีสุนทรียภาพของชีวิต มีคุณธรรมและจริยธรรม รักการอ่าน นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนมีความสามารถทางด้านวิชาการ นักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการการ เป็นตัวแทนของสถานศึกษาไปแข่งขันระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับจังหวัด และเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียนอยู่ในระดับดีเป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนติดตาม จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน ให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและความสามารถของผู้เรียน และให้สถานศึกษาเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และบริหารทั่วไป ให้เป็นระบบมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างลงตัวเหมาะสม พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทันกับเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา หาทางป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทางด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตร ด้านการสนับสนุนการวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการปกครองนักเรียน ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ปวีณา ศรีนาราง และคณะ (2561) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครู ในการพัฒนาการดำเนินงาน การคิดอย่างเป็นระบบการจัดการเรียนการสอน จัดทำและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมรวมทั้งจัดบรรยากาศและทรัพยากรอย่างเหมาะสม จนสามารถทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

2) ความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ครู ในการพัฒนาความคิดเห็น และความรู้สึกในด้านการพัฒนาของนักเรียน ให้แสดงออกทางพฤติกรรมในทางที่ดีงาม มีคุณลักษณะที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม รู้จักพัฒนาตนเองจนได้รับการยกย่องมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูที่ร่วมกันพัฒนา เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานด้านการเรียนการสอน รวมถึงการปรับหลักสูตร โดยการนำแนวคิดนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการวางแผนการบริหารเพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาให้กับบุคลากรในองค์กรได้ โดยที่ผู้บริหารและครูร่วมมือในการแก้ปัญหา ทั้งด้านการเรียนการสอน ด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปัญหาตลอดจนความขัดแย้งต่างๆ ภายในโรงเรียน

จินตนา พุฒกนา และคณะ (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ เขต 1 และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิภาพของสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก
- 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
- 4) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

ทินกฤต ชัยสุวรรณ และคณะ (2561) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตภาคเหนือตอนล่าง และได้กำหนดขอบเขตของประสิทธิภาพของสถานศึกษาไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
- 2) ความสามารถในการบรรลุเป้าหมาย

3) ความสามารถในการบูรณาการ

4) ความสามารถในการชี้แจงรักษาแบบแผนทาง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อเป็นการสังเคราะห์องค์ประกอบสำหรับการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงได้จัดทำตารางสังเคราะห์งานวิจัยได้ผลดังนี้

ตารางที่ 2.1 สังเคราะห์แนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา

องค์ประกอบ	ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001)	วรณิศา โมราบุญ, 2557, น. 8	อรพรม ตูจินดา, 2558	จตุรภัทร ประทุม, 2559, น.8	ยุวดี ประทุม และคณะ, 2560	ทิพวรรณ สำราญแก้ว, 2560, น.8	เรณพพร เต็กส์ และจรัส อติวิทยากรณ์, 2561	ปวีณา ศรีนาราย และคณะ, 2561	ขวัญพิชา มีแก้ว, 2562	จินตนา พกคณา และคณะ, 2563	ความถี่	(ร้อยละ)
ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100
ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	8	80
ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	✓	✓		✓	✓	✓		✓		✓	7	70
ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	8	80

ตารางที่ 2.1 สังเคราะห์แนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา (ต่อ)

องค์ประกอบ	ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001)	วรณิศา โมราบุญ, 2557, น. 8	อรพรรณ ชูจินดา, 2558	จตุรภัทร ประทุม, 2559, น.8	ยุวดี ประทุม และคณะ, 2560	ทิพวรรณ สำเภาแก้ว, 2560, น.8	เรือนเพชร เต็กลี และจรัส อติวิทยากรณ์, 2561	ปวีณา ศรีนาราย และคณะ, 2561	ขวัญพิชา มีแก้ว, 2562	จินตนา พงคณา และคณะ, 2563	ความถี่	(ร้อยละ)
ด้านความพึงพอใจ ในการทำงานของ ครู							✓		✓		2	20
การมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจาก ผู้ปกครอง							✓				1	10
ความพึงพอใจของ ผู้ปกครอง			✓								1	10
ความพึงพอใจของ นักเรียน			✓								1	10

ที่มา: รวบรวมโดยผู้วิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่ามีการกำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้เลือกเอกสารหรืองานวิจัยจำนวน 11 เรื่องมาสังเคราะห์องค์ประกอบ จากตารางที่ 2.1 พบว่าองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 8 องค์ประกอบ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบที่มีงานวิจัยรองรับไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 เพื่อคัดสรรเป็นองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาสำหรับนำมาศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการ

การผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การที่ผู้บริหารและครู สามารถดำเนินงานในสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา การจัดการกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ และพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งพิจารณาได้จากผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน ผลการทดสอบระดับชาติต่างๆ ความสามารถในด้านวิชาการต่างๆ ผลงานของนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะทางวิชาการ จำนวนของนักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตร และผลการสอบเข้าเรียนศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งได้มีผู้ที่ศึกษาและให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การที่ผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินงานในสถานศึกษาทั้งการบริหารการจัดการเรียนการสอนจนสามารถทำให้นักเรียนในสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีซึ่งพิจารณาได้จากเกรดเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียน จำนวนร้อยละของนักเรียนที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป ความสามารถทางด้านวิชาการของนักเรียนและความสามารถในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 27 และได้ระบุองค์ประกอบของความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ นักเรียนที่เรียนจบตามหลักสูตรสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาอยู่ในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมประกวดกิจกรรมทางวิชาการ นักเรียนมีความสามารถเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมทั่วไป นักเรียนมีความรู้เท่าทันเหตุการณ์ และความเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน

ทิพวรรณ ลำเภาแก้ว (2560) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และได้ระบุองค์ประกอบของความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ ผู้ปกครองพึงพอใจต่อความประพฤติของนักเรียน ผู้ปกครองพึงพอใจต่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา นักเรียน

สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ สื่อต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ครูช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาและอาชีพสุจริต นักเรียนมีคุณธรรมที่เหมาะสมกับวัย ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมประกวดผลงาน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิชาการ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการศึกษาให้นักเรียนอย่างเพียงพอ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมอบรมพัฒนานักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการวัดและประเมินผลผลการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี และระบอบองค์ประกอบของความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ได้แก่ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ครบทุกด้าน ผลการประเมินคุณลักษณะตามหลักสูตรของนักเรียนอยู่ในระดับสูง นักเรียนสามารถสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาอื่นได้ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีคะแนนสอบระดับชาติเพิ่มขึ้นตามเป้าที่กำหนด นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเป็นจำนวนมาก นักเรียนได้รับรางวัลทางวิชาการจำนวนมากขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษา และมีอาชีพการงานที่ดี

2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการบริหาร ส่งเสริมและสนับสนุนติดตาม การอบรมคุณธรรมของนักเรียนนอกจากการเรียนการสอน จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้กับนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นคนดีมีระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา ซึ่งได้มีผู้ที่ศึกษาและให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การที่ผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา สามารถดำเนินงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหารและการอบรมคุณธรรมของนักเรียนนอกจากการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่ดีและทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน เป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และได้ระบุองค์ประกอบของความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ได้แก่ นักเรียนประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสถานศึกษา นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นักเรียนได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และได้ระบุองค์ประกอบของความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดให้ครูรับผิดชอบแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนปฏิบัติตามอยู่ในระเบียบวินัยของสถานศึกษา นักเรียนโดยรวมมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจปฏิบัติหน้าที่เพื่อพัฒนาทัศนคติที่ดีให้แก่ นักเรียน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยอย่างเหมาะสม ผู้บริหารสนับสนุนให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็น มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพให้แก่ นักเรียน มีการปรับปรุงอาคารสถานศึกษาเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูยอมรับการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานเพื่อความเหมาะสม

3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงานด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และบริหารทั่วไป ให้เป็นระบบมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างลงตัวเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดทำหลักสูตร มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาจากลักษณะการ

ยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งได้มีผู้ที่ศึกษาและให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา ที่ร่วมกันพัฒนาปรับเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินงาน ทั้งด้านวิชาการการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอนความสามารถ ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นของครูที่จะปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษา

จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และได้ระบุองค์ประกอบของความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษาได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้พัฒนาการเรียนการสอน สถานศึกษาปรับเปลี่ยนกระบวนการสอน การจัดกิจกรรม และการประเมินผลตามหลักสูตร สถานศึกษา สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษา

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และได้ระบุองค์ประกอบของความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษานำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียนได้ดี ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ในสถานศึกษาได้ดี บุคลากรของสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมยุคปัจจุบันได้ ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการหลักสูตรตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโครงสร้างองค์กรและบริหารงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครูพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ผู้บริหารสามารถใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างลงตัว ประหยัด และคุ้มค่า

ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนา และผลิตสื่อที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูพัฒนา และผลิตสื่อที่เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้บริหารสนับสนุนจัดหาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยให้แก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการและความสามารถของนักเรียน ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา ในการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ แก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษาที่เกิดขึ้น หาทางป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา ประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จ หรือเป็นไปด้วยดี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของ ซึ่งได้มีผู้ที่ศึกษาและให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

จตุรภัทร ประทุม (2559) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 และได้ระบอบองค์ประกอบของความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนวางแผนแก้ปัญหของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูร่วมกันวางแผนแก้ปัญหความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างเรียบร้อย ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างราบรื่น ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนสอนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารและครูร่วมกันแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนได้อย่างเรียบร้อย

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบการศึกษาระดับ เขต 2 และได้ระบอบองค์ประกอบของความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนมีแผนแก้ปัญหของโรงเรียนไว้ชัดเจน ครูสามารถควบคุมสถานการณ์เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเหตุการณ์ไม่คาดฝันได้ ครูปรับปรุงพัฒนาวิธีการสอนโดยฝึกให้นักเรียนใช้กระบวนการแก้ปัญหา ครูในสถานศึกษาพัฒนา

นวัตกรรมใช้ในการเรียนการสอนเสมอ ครูในสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดกิจกรรมได้อย่างรวดเร็วเหมาะสมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สถานศึกษานำผลการทดสอบนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาเพื่อมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน ผู้บริหารนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา ผู้บริหารนิเทศกำกับติดตามให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานแก่ครู ผู้บริหารจัดประชุมเพื่อหาแนวทางป้องกัน ดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารมีการออกแบบเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีบรรยากาศที่ดีอยู่เสมอ ผู้บริหารมีการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ทันทั่วถึง

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี และระบอบองค์ประกอบของความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาได้ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาสถานการณ์ฉุกเฉินหรือปัญหาเฉพาะหน้าของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นได้ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการประเมินประสิทธิผลในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถประสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับปรุงการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกันกับครูและบุคลากรแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการป้องกันดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถปรับกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2 การบริหารวิชาการ

ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ได้กำหนดขอบเขตของการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานวิชาการ

ฝ่ายบริหารงานงบประมาณ ฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายบริหารงานทั่วไป ซึ่งในกฎกระทรวงได้ให้อำนาจในการกำหนดฝ่ายต่างๆ ในการบริหารงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามบริบทและความเหมาะสม ฝ่ายหนึ่งที่มีความสำคัญมากคือฝ่ายบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นฝ่ายที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อโดยตรงผู้เรียน จึงทำให้มีผู้ที่ทำการศึกษาและอธิบายความหมายและขอบเขตของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560, น.12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

มูนา จารง (2560, น.36) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนด นโยบาย การวางแผน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่สถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางได้กำหนดไว้

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560, น.23) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็เป็นส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

ศิวพร ละหารเพชร (2562, น.12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด นโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทาง แนวปฏิบัติงานด้วยการส่งเสริม

สนับสนุน การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลให้ดีขึ้น พร้อมกับก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานโดย มุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เพื่อก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและก่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ แนวปฏิบัติงาน การสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

มูนา จารง (2560, น.37) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญอันดับแรก ส่วนงานอื่นเป็นงานที่สนับสนุนวิชาการให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียน ดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องรู้จักวางแผน การติดต่อสื่อสารการประสานงาน การควบคุมบังคับบัญชาการ วินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงานให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยม รัชตะวัฒน์วินัย (2560, น.12) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ทำให้ผู้บริหารตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- 2) ทำให้ผู้บริหารและครูวางแผนพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 3) ทำให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
- 4) ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการ พัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560, น.24) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา งานบุคลากร งานธุรการ และการเงินหรืองานอื่นๆ เป็นเพียงส่วนประกอบหรือปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการ คุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและสติปัญญาของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรมีความรับผิดชอบงานด้านวิชาการเป็นอันดับแรก โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ เช่น การให้คำแนะนำ การประสานงาน เป็นต้น เพื่อให้ครูร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน และประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ศิวพร ละหารเพชร (2562, น.13) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น เป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลัก เป็นหัวใจสำคัญ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องร่วมกันปฏิบัติตามภารกิจ สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ดั่งนั้นก็ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการว่าจะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อให้ให้นักเรียนได้นำไปใช้ในการดำรงชีวิต ในสังคม และยังเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำขององค์กรด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารและครูจะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามภารกิจ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะ อันเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นในฐานะของผู้นำองค์กรผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่การบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ให้คำแนะนำ และประสานงานให้การบริหารวิชาการดำเนินไปได้ด้วยดี

2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

สมิท และคณะ (Smith et al., 1969, p. 170) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน ควรประกอบด้วย

- 1) การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร

- 3) การนำหลักสูตรไปใช้
- 4) การจัดอุปกรณ์การสอน
- 5) การนิเทศการสอน
- 6) การส่งเสริมครูประจำการ

กมล ภูประเสริฐ (2545, น.104-106) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนว่า ประกอบไปด้วยด้านต่างๆดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ชุมศักดิ์ อินทร์ลักษณะ (2546, น.22) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการกำหนด เป็นงานหลักที่สำคัญ ดังนี้

- 1) งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
- 2) งานบริหารหลักสูตร
- 3) งานสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน
- 4) งานวัดและประเมินผล
- 5) งานนิเทศภายใน
- 6) งานส่งเสริมวิชาการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 อ้างถึงใน วิศิษฐ์ ชาญสุข 2549, น. 35) งานวิชาการประกอบด้วย

- 1) งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้
- 2) งานด้านการเรียนการสอน
- 3) งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 4) งานด้านการวัดผลและประเมินผล

- 5) งานด้านห้องสมุด
- 6) งานด้านการนิเทศภายใน
- 7) งานด้านการอบรมทางวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 28-29) กล่าวถึงแนวทาง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลัก เกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและ การจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ซึ่งมีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาว่ามีขอบข่ายประกอบ ไปด้วย

- 1) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2554, น. 30) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย ขอบข่ายดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผลประเมินผลการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะแนวการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ศิวพร ละหารเพชร (2562, น.25) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบหลักของงานวิชาการในสถานศึกษาได้ 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการจะมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งพบว่าขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการที่จะพบมากมีอยู่ด้วยกัน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ 4) ด้านการวัด ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรนั้นพบในทุกนิยามของการบริหารงานวิชาการ ทั้งในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การบริหารหลักสูตร หรือการนำหลักสูตรไปใช้ แสดงว่าการบริหารงานวิชาการในด้านหลักสูตรนั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ

2.3 การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

2.3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น การจัดทำหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ และการบริหารหลักสูตร เป็นต้น ซึ่งมีความเหมือนกันกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร เช่น

สกรานต์ เรืองประทีป (2559, น.15) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา ตามขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการศึกษา กระบวนการหรือวิธีการตั้งแต่การวางแผนการจัดทำ การนำไปใช้ ตลอดจนการประเมินผล

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560, น. 9) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น ไปสู่การเรียนการสอน

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร หมายถึง การบริหารและการดำเนินงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กษมา ชนะวงษ์ (2564) กล่าวการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร หมายถึง การวางแผนการจัดการส่งเสริมสนับสนุน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน และมีการติดตามประเมินผลหลักสูตร โดยการบริหาร

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร หรือการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ตั้งแต่การวางแผน การสนับสนุน การนำไปสู่การเรียนการสอน ตลอดจนการติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

สุกัญญา จัตุรงค์ และอภิชาติ เสนะนันท์ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องเป็นผู้สนับสนุนหรือให้บริการงานการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ สนับสนุนการพัฒนาและใช้งานหลักสูตร ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เกี่ยวข้องกับกำลังคน คือ ผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนผู้เรียนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องเพิ่มพูนขวัญและกำลังใจ การนิเทศประเมินผลการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การบริหารจัดการ ห้องสมุด จัดหาแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ภายนอกสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีอาคารสถานที่ห้องเรียนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาตนเองและใส่ใจวัฒนธรรม

2.3.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ นำมาสังเคราะห์ กำหนดเป็นกระบวนการการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่จะใช้ในการวิจัย นำไปสู่การศึกษารองค์ประกอบและนิยามของกระบวนการเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในข้อ 6 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

1) วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

2) จัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้การวัดและประเมินผล และการแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้การวัดและประเมินผลและการแนะแนว ให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร

4) ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่างๆ และชุมชนเพื่อการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

5) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

6) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

7) ติดตามผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล ระดับชั้น ระดับช่วงชั้นระดับกลุ่มวิชา ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินการงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

8) ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา แล้วใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

9) รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา โดยเน้นผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับเหนือสถานศึกษา สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

กฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) ได้กล่าวถึงขอบเขตการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรไว้ดังนี้

1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

1.1) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้หรือจัดทำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติมตามบริบทของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

1.3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูล จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.4) จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชา เพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมิณผลและปรับปรุง

2) การวางแผนงานด้านวิชาการ

2.1) วางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการโดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์กำหนดเป้าหมาย จัดทำกรอบในการดำเนินงาน ตลอดจนดูแล นิเทศ กำกับและติดตามช่วยเหลือผู้เรียนพิการ ด้อยโอกาส และผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3.1) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

3.1.1) จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

3.1.2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.1.3) จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ กระทรวงศึกษาธิการ

3.1.4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงหรือลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะ ให้ครอบคลุมการศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ การศึกษาสำหรับผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

3.1.5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของ ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และมุ่งสู่ความเป็นสากล

3.2) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานผลให้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาทราบ

4) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

4.1) กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, น.35-66) ได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ดังนี้

1) การส่งเสริม สนับสนุน ระดับสถานศึกษา ประกอบไปด้วย

1.1) การพัฒนาบุคลากร

- 1.1.1) มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านบุคลากร
- 1.1.2) ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร
- 1.1.3) ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเน้นการพัฒนาครูผู้สอน
- 1.1.4) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร
- 1.1.5) ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาของครูในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ

1.2) การจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร

- 1.2.1) จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลากร และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ
- 1.2.2) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อวัสดุอุปกรณ์และเอกสารต่างๆ อย่างเพียงพอ เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับความต้องการ ให้มีห้องเรียน สถานที่เรียน และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องปฏิบัติการ สนามกีฬา โรงยิมเป็นต้น
- 1.2.3) จัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เช่น การใช้ห้องเรียน ห้องสมุด เป็นต้น
- 1.2.4) บริหารทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดครูเข้าสอน รวมทั้งการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

1.3) การดำเนินงานมีแบบมีส่วนร่วม

- 1.3.1) ให้ฝ่ายต่างๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.3.2) ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดสรรเวลาให้ครูได้วางแผนแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม พยายามลดภาระงานอื่นๆ ของครู โดยมุ่งเน้นที่งานสอนเป็นหลัก

1.3.3) สร้างเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วม และการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นเครือข่ายภายใน เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง หรือเครือข่ายภายนอก ซึ่งจะสามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้ทรัพยากรและปัจจัยเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการหลักสูตร

1.4) การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ

1.4.1) จัดระบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเรื่องการจัดกลุ่มผู้เรียน และ โครงการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม การจัดการการสอน

1.4.2) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

1.4.3) สนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งข้อมูลความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

1.4.4) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.4.5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ๆ

2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วย

2.1) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

โดยการพิจารณาความสัมพันธ์ของหลักสูตรแกนกลาง กรอบของหลักสูตรท้องถิ่น และบริบทความต้องการของสถานศึกษา

2.1.1) การพิจารณาความพร้อมของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรพิจารณาจำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องเรียนและสถานที่ สำหรับใช้เรียน งบประมาณ ทรัพยากรต่างๆ ที่จะเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

2.1.2) การพิจารณาความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา

ความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการจัดโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน สถานศึกษาอาจจัดโปรแกรมที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

2.1.3) การพิจารณาความต้องการของผู้เรียน

ความต้องการของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการต่อการจัดโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน สถานศึกษาจึงมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา

2.2) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.1) กำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.2.2) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

(1) การกำหนดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเงื่อนไขเวลาเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร และจัดรายวิชาเพิ่มเติมโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม และจุดเน้นของสถานศึกษา

2.2.3) จัดทำคำอธิบายรายวิชา

เมื่อสถานศึกษากำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละปี หรือแต่ละภาคเรียน จะต้องเขียนคำอธิบายรายวิชา ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา คำอธิบายรายวิชาประกอบด้วย รหัสวิชา ชื่อรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น เวลาเรียน หน่วยกิต พร้อมทั้งคำอธิบายให้ทราบว่าเมื่อเรียนรายวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะหรือเจตคติอะไร ซึ่งอาจจะระบุให้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ส่วนท้ายของคำอธิบายรายวิชาควรใส่รหัสตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้กำกับไว้ด้วย

2.2.4) กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล

(1) กำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาควรศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในส่วนของโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบหลักสูตรว่ามีข้อกำหนดและเงื่อนไขอะไรบ้าง พร้อมทั้งพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกัน

(2) จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สถานศึกษาต้องจัดทำเอกสารว่าด้วยระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน เช่น ระเบียบเกี่ยวกับการตัดสินผลการเรียน การซ่อมเสริม การเลื่อนชั้น การตกซ้ำชั้น การรายงานผลการเรียน เป็นต้น โดยกำหนดให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา

(3) จัดทำเอกสารบันทึกผลและรายงานผลการเรียนรู้

2.2.5) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาคุณภาพหลักสูตร และอนุมัติการใช้หลักสูตร

2.3) การใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นเรียน

2.3.1) จัดทำโครงสร้างรายวิชา

การจัดทำโครงสร้างรายวิชา ทำให้ทราบว่านั้นประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด เรื่องใดบ้าง แต่ละหน่วยพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตัวชี้วัดใด ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนเท่าใด สัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร

2.3.2) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน

3) การกำกับ ดูแลคุณภาพ ประกอบไปด้วย

3.1) การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ประกอบไปด้วย

3.1.1) ร่วมกันกำหนดความต้องการในรับนิเทศ หรือกำกับติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

3.1.2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.1.3) กำหนดข้อตกลงในการนิเทศติดตาม และแผนการดำเนินการ อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

3.1.4) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ครบวงจรทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องครอบคลุม

3.2) การจัดระบบประกันคุณภาพภายใน

3.2.1) สถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.2.2) มีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน เน้นผลคุณภาพผู้เรียน

3.3) การวิจัย ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.3.1) การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เช่น

(1) การประเมินตัวหลักสูตร โดยมีหัวข้อพิจารณา เช่น ความครบถ้วนขององค์ประกอบหลักสูตร ความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบ ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและกรอบหลักสูตรท้องถิ่น ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน ความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบการวัดและประเมินผล เป็นต้น

(2) การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต เพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมการเรียน และเวลาเรียน

(3) การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมการเรียนและโครงการต่างๆ

3.3.2) การวิจัยประเมินผลการใช้หลักสูตร

เพื่อให้การประเมินผลการใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย สถานศึกษา ควรจัดให้มีการประเมินทั้งระบบ คือ

(1) กำหนดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษา

(2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองให้เกิดขึ้นกับคณะครู

(3) วางระบบเครือข่ายการทำงาน และมอบหมายการประเมินให้คณะผู้ปฏิบัติงานแต่ละคณะดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าคณะใดต้องประเมินรายการใดบ้าง

(4) สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

สงกรานต์ เรืองประทีป (2559, น.15) ได้แบ่งกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรออกเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่

1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนัก จัดประชุมชี้แจงและพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2) การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรหน่วยต่างๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของการจัดการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค เรียนได้อย่างเหมาะสม มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ พร้อมทั้งคำอธิบายรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมการหรือการวางแผนในการจัดสรรงบประมาณ อาคารสถานที่ มีวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร การจัดหาหรือเลือกใช้ มีการจัดทำสื่อและพัฒนาสื่ออย่างพอเพียง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายโดยวิธีเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างบรรยากาศที่ส่งผลเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน วางแผนด้านการวิจัย วางแผนทางด้านการวัดและประเมินผล อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงครูผู้สอนและบุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการวางแผนด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบระเบียบ

4) การดำเนินการบริหารหลักสูตร หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนงาน ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ถูกต้อง มีการจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับวิธีการใช้หลักสูตร จัดครูและบุคลากรที่เข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถและลักษณะงาน จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมสนับสนุนครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดแห่งเรียนทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ จัดระบบการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนให้อย่างชัดเจนและถูกต้อง

5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำแผนงาน โครงการนิเทศ กำกับติดตาม พร้อมทั้งการประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จ จัดนิเทศภายในอย่างกัลยาณมิตรด้วยบรรยากาศของความร่วมมือแบบประชาธิปไตย ประเมินผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล พร้อมนำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนา

6) การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การบันทึกและสรุปผล การจัดทำรายงาน การเผยแพร่ผลของการดำเนินงานด้านการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษานั้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและจัดทำ การบันทึก การเผยแพร่ เพื่อรับฟังข้อมูลย้อนกลับ

7) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาได้นำข้อมูลย้อนกลับและผลของการประเมินนั้นมาประกอบในการตัดสินใจมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว คุ่มค่า และเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้นบนฐานข้อมูลของระบบสารสนเทศ และมีการกระตุ้นให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ศุภัญญา จัตุรงค์ และอภิชาติ เลนะนันท์ (2559) แบ่งกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่

- 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 2) การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 4) การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 5) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
- 7) การปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560, น.9) แบ่งกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่

1) การสร้างความเข้าใจหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อกำหนดกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อครู บุคลากร ทั้งภายในและภายนอกองค์กรต่างๆ ทั้งผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร มีการเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญอบรมให้ความรู้กับบุคลากรครู และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร มีการพานักวิชาการครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตร การร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

3) การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ หมายถึง การจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อมทั้งความสะดวกสบาย ความสะอาด และเพียงพอสำหรับการใช้งานพร้อมทั้งมีการจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน เป็นต้น ที่มีความพร้อมและความเพียงพอสำหรับการใช้งาน อีกทั้งยังมีการจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ให้อยู่ประจำพร้อมให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ต่างๆ

4) การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การรวบรวมสื่ออุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการสร้างเอกสาร และสื่อประกอบการเรียนรู้ที่ทันสมัย และเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงมีการปรับปรุง การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน

5) การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาอบรมให้ความรู้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร การพานักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร และผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้มาศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน

6) การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามสภาพของกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้สังคม มีการเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

7) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หมายถึง การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อติดตาม และทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้จากการติดตาม และทบทวนมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ได้กำหนดขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรไว้ ดังนี้

1) การศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

2) การเตรียมบุคลากรในสถานศึกษา

- 3) การจัดครูเข้าสอน
- 4) การจัดตารางสอน
- 5) การจัดบริการวัสดุหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้
- 6) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร
- 7) การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- 8) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และคณะ (2561) ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมในการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้น มี 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1) การศึกษาบริบท โดยสำรวจความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการกำหนดเนื้อหาสาระ โดยคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย ทำหน้าที่กำหนดบทบาททุกคน สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทุกฝ่าย พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความเข้าใจและความร่วมมือเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

- 2) การวางแผนการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ห้วงทัศน์ของโรงเรียน พันธกิจ ความต้องการของชุมชนเพื่อจัดทำหลักสูตรอย่างเป็นกระบวนการ

- 3) การดำเนินการใช้หลักสูตร โดยมีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและวัฒนธรรมประเพณีในชุมชน

- 4) การนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมหลักสูตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม แบบการประเมินและการนิเทศ โดยเป็นผู้รับผิดชอบการนิเทศภายใน มีแผนงานและระบบกำกับติดตามประเมินผล

- 5) การประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร มีการประเมินผล 3 ขั้นตอน คือ ก่อนระหว่างและหลังการดำเนินการ การรายงานผลการใช้หลักสูตร ข้อเสนอแนะ แนวทางในการปรับปรุงของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และรายงานผลผู้ที่เกี่ยวข้อง

มารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวว่า ระบบการบริหารหลักสูตร คือ การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เชื่อมโยงมาจากระบบการร่าง

หลักสูตรประกอบด้วย การขออนุมัติใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรสู่กลุ่มเป้าหมาย การวางแผนการใช้หลักสูตร การกำหนดทรัพยากรของหลักสูตร การกำหนดคณะ กรรมการบริหาร หลักสูตร และการกำกับดูแลคุณภาพ ประเมินการใช้หลักสูตร ซึ่งทั้ง 6 กิจกรรมมีความเป็นระบบที่มี เสถียรภาพโดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การขออนุมัติใช้หลักสูตร หมายถึง การนำเอกสารหลักสูตร เสนอคณะกรรมการ ควบคุมคุณภาพหลักสูตร เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติให้ใช้หลักสูตร ซึ่งคณะกรรมการจะ ร่วมกันพิจารณาถึงประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย

2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตรสู่กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง การสื่อสารสาระสำคัญ เกี่ยวกับหลักสูตรจากผู้รับผิดชอบหลักสูตร ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ได้รับข้อมูลประกอบการ ตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตร

3) การวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง การเตรียมความพร้อมก่อนการใช้ หลักสูตร เพื่อให้การใช้หลักสูตร มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4) การกำหนดทรัพยากรหลักสูตร หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีความ เหมาะสมกับการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ

5) การกำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตร หมายถึง การกำหนดคณะบุคคลผู้มี หน้าที่กำหนดนโยบายและดูแลคุณภาพทางวิชาการ เพื่อให้กำกับดูแลคุณภาพของหลักสูตรบน พื้นฐานหลักวิชาการ

6) การกำกับ ดูแลและนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

กษมา ชนะวงษ์ (2564) ได้สังเคราะห์งานวิจัยและได้สรุป กระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน พบว่า กระบวนการ บริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการ หลักสูตร

1.1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

1.2) จัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร

1.3) สำรวจความต้องการของท้องถิ่น บุคลากร ชุมชน ปัจจัยพื้นฐานของ โรงเรียน

1.4) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร

- 2.1) แต่งตั้งคณะกรรมการและดำเนินการวางแผน
- 2.2) จัดทำสาระหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวข้อง
- 2.3) วางแผนพัฒนาบุคลากร ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.4) ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่น
- 2.5) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะผู้เรียน โครงสร้าง

หลักสูตร ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.6) บริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตร

- 2.7) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสู่กลุ่มเป้าหมาย

3) การนำหลักสูตรไปใช้

- 3.1) จัดอบรมครู จัดบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ
- 3.2) ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้บูรณาการทักษะการคิดและหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
- 3.3) มีการจัดโครงสร้างรายวิชาที่มีความยืดหยุ่น เป็นระบบ
- 3.4) กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติในการใช้หลักสูตร
- 3.5) จัดหาวัสดุหลักสูตรที่ทันสมัยและเพียงพอ
- 3.6) ใช้เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กรเอกชน และชุมชน เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน
- 3.7) ให้ความสำคัญต่อการเสริมทักษะผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและกิจกรรมฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม

- 3.8) มีการประเมินการเรียนรู้ ก่อน ระหว่าง และหลังเรียน

4) การนิเทศการใช้หลักสูตร

- 4.1) สร้างเกณฑ์การประเมินอ่าน เขียน คิด วิเคราะห์ วัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4.2) จัดระบบกำกับ ติดตามและประเมินผล ทำแผนนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน สม่ำเสมอ
- 4.3) ควบคุมดูแลติดตามผลการใช้หลักสูตร
- 4.4) จัดทำรายงานการนิเทศภายใน ภายนอกที่เป็นปัจจุบัน มอบหมายหน้าที่กรรมการนิเทศกำกับติดตาม

4.5) สนับสนุนส่งเสริมและนิเทศการใช้หลักสูตรและการสอน ให้กำลังใจ และช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

5) การประเมินผลการใช้หลักสูตร

5.1) มีการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรเป็นประจำสม่ำเสมอทุกปี การศึกษา

5.2) นำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาปรับปรุงและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์กระบวนการของการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร 10 แหล่งดังกล่าวมานั้น ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบและ กระบวนการบางอย่างมีความหมายเหมือนกัน แต่เรียกชื่อต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การนำองค์ประกอบ แสดงในตารางสังเคราะห์เหมาะสม ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่ เรียกชื่อต่างกันไปเป็นกลาง ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ ใช้ชื่อแตกต่างกันนั้น หรือเลือกใช้องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ดังนี้

1) การศึกษาบริบท และกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การศึกษาบริบท การศึกษาบริบทของ สถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและ ครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน การ ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสู่กลุ่มเป้าหมาย

3) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน และครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การสร้างความเข้าใจหลักสูตร การเตรียมบุคลากรใน สถานศึกษา การกำหนดคณะกรรมการบริหารหลักสูตร การเตรียมความพร้อม การเตรียมความ พร้อมสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม การจัดระบบประกันคุณภาพ ภายใน การวางแผนหลักสูตร

4) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและ ครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การ วางแผนการใช้หลักสูตร การขออนุมัติใช้หลักสูตร การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษา วิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

5) การวางแผนการใช้หลักสูตร มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ การจัดอบรมครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดบริการวัสดุหลักสูตรการเรียนรู้อ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ผู้ใช้หลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดตารางสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร การกำหนดทรัพยากรหลักสูตร การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณทรัพยากร การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ

6) การนำหลักสูตรไปใช้ มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การดำเนินการบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ การดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นเรียน

7) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การนิเทศ ติดตาม ส่งเสริมหลักสูตร การกำกับ ดูแลและนิเทศการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การนิเทศการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินหลักสูตรสถานศึกษา

8) การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร การปรับปรุงพัฒนา การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

9) การสรุปผล องค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินงาน การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

10) การนำข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกันและครอบคลุมถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ การประเมินผลและพัฒนาหลักสูตร การวิจัย ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 2.2 สังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

องค์ประกอบ	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2551, น.35-66	อภิชิต สืบสิงห์, 2558	สุกัญญา จตุรงค์ และอภิชาติ เสนอนันท์, 2559	สงกรานต์ เรืองประทีป, 2559, น.15	เสาวนีย์ นวลน้อย, 2560, น. 9	น้ำอ้อย สุขเสนา, 2560	สาคร มหาหงษ์, 2560	อ้อมใจ วงษ์มณฑา และคณะ, 2561	มารุต พัฒนา, 2562	กษมา ชนะวงษ์, 2564	คามณี	ร้อยตะ
1. การศึกษาบริบท และกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	✓							✓		✓	3	30
2. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร						✓			✓		2	20
3. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		8	80
4. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		8	80
5. การวางแผนการใช้หลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	8	80
6. การนำหลักสูตรไปใช้	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	8	80
7. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10	100
8. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร		✓	✓	✓			✓				4	40
9. การสรุปผล		✓	✓	✓							3	30
10. การนำข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาหลักสูตร	✓							✓		✓	3	30

ที่มา: รวบรวมโดยผู้วิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร พบว่ามีการกำหนดองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรไว้หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้เลือกเอกสารหรืองานวิจัย จำนวน 10 เรื่อง มาสังเคราะห์องค์ประกอบ จากตารางที่ 2.2 พบว่าองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร มีจำนวนทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้ง

นี้ ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบที่มีงานวิจัยรองรับไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เพื่อคัดสรรเป็นองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เพื่อนำมาศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนการใช้หลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 5) การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล โดยแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา เป็นการเตรียมการของสถานศึกษาก่อนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การสร้างความเข้าใจให้เห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศึกษาบริบทและความต้องการของสถานศึกษา และการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งได้มีผู้ศึกษาและให้แนวทางไว้ดังนี้

ขอบเขตการบริหารงานวิชาการ จากกฎกระทรวง ตรงกับ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น และการวางแผนงานด้านวิชาการ

(1) วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้หรือจัดทำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเพิ่มเติมตามบริบทของสถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

(3) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูล จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(4) วางแผนงานด้านวิชาการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยขั้นตอนที่เทียบเคียงได้กับการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม และการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

(2) ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผนพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

(3) ดำเนินการพัฒนากุศลกรตามแผน เช่น กาประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นพัฒนาครูผู้สอน

(4) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีมุมหรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

(5) ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(6) ให้ฝ่ายต่างๆ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(7) การพิจารณาความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา

(8) การพิจารณาความต้องการของผู้เรียน

สงกรานต์ เรื่อง প্রতিป (2559) ได้ระบุองค์ประกอบของการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาไว้ดังนี้

(1) มีการประชุมชี้แจง การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกัน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

(2) มีการพัฒนากุศลกรในโรงเรียนให้ความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

(3) สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

(4) มีการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และจุดเน้นในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สนองความต้องการของชุมชนและผู้เรียน

(5) การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้ครอบคลุมและเป็นปัจจุบันที่เอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

(6) สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามสภาพจริง

(7) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบและเห็นความสำคัญของหลักสูตรและการจัดการศึกษาร่วมกัน

(8) จัดทำภูมิปัญญาท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 และระบุองค์ประกอบของ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

(1) โรงเรียนทำการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของสถานศึกษา

(2) โรงเรียนกำหนดกรอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

(3) โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการในโรงเรียนมาตรฐานสากล

(4) โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการในโรงเรียนมาตรฐานสากล

(5) โรงเรียนประชุมชี้แจงเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการในโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อทำความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

(6) โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการในโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้วิทยากรภายนอก

(7) โรงเรียนนำครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่ร่วมโครงการในโรงเรียนมาตรฐานสากล

(8) สถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(9) มีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน เน้นผลคุณภาพผู้เรียน

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ และระบอบองค์ประกอบของการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

(1) จัดประชุมชี้แจงข้อมูลให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

(2) จัดอบรมเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิทยากร

(3) ให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตร

(4) ให้ครูผู้สอนศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักสูตรในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

(5) เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

(6) ให้เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตรแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง

2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการสร้างหลักสูตรสำหรับใช้ในสถานศึกษานั้นๆ โดยการศึกษาและวิเคราะห์ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร มีการวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น และวิสัยทัศน์ของหลักสูตร จัดทำโครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแผนการเรียน จัดทำรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำสาระการเรียนรู้คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และมีการประเมินความครบถ้วนของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนการนำไปใช้ ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้แนวทางขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

- (1) กำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- (2) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและเกณฑ์การจบหลักสูตร
- (3) จัดรายวิชาเพิ่มเติมโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อม และจุดเน้นของสถานศึกษา
- (4) จัดทำคำอธิบายรายวิชา
- (5) กำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา
- (6) จัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- (7) จัดทำเอกสารบันทึกผลและรายงานผลการเรียนรู้
- (8) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา พิจารณาคุณภาพหลักสูตร และอนุมัติการใช้หลักสูตร

สกรณันต์ เรืองประทีป (2559) ได้ระบุองค์ประกอบของการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

- (1) กำหนดวิสัยทัศน์/ภารกิจ/เป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- (2) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง

(3) จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมาย เหมาะสม ครอบคลุม กับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

(4) มีการจัดงบประมาณให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

(5) มีการจัดอาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

(6) มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

(7) มีการจัดบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

(8) สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละช่วงชั้น/ สัปดาห์เวลา เรียน/ สาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาคได้อย่างเหมาะสม

(9) สถานศึกษามีการกำหนดสมรรถนะหลักและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน

(10) กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(11) สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้และกรอบหลักสูตรสถานศึกษา

(12) กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน

(13) สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งวิชา พื้นฐาน และวิชาเพิ่มเติม

(14) สถานศึกษามีการกำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตร สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 และ ระบุองค์ประกอบของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

(1) โรงเรียนมีการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

(2) โรงเรียนจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการ โรงเรียน มาตรฐานสากลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

(3) โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลกตามจุดหมายของหลักสูตรเทียบเคียงมาตรฐานสากล

(4) โรงเรียนจัดทำหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน

(5) โรงเรียนกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการสร้าง หลักสูตร

(6) โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแนวคิดของโรงเรียน มาตรฐานสากล

(7) โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลด้วย ระบบคุณภาพ

(8) โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

(9) โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักการ โรงเรียนมาตรฐานสากล อย่างเป็นวัฒนธรรมองค์กร

(10) โรงเรียนนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

(11) โรงเรียนทดลองใช้หลักสูตร โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลใน สถานศึกษา

(12) โรงเรียนปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากผลการทดลองใช้ หลักสูตรสถานศึกษา

(13) โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร

(14) โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไข

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้ หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ และระบอบองค์ประกอบของการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้

(1) ทำการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและเอกสาร ประกอบหลักสูตร

(2) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ในสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตร

(3) จัดประชุมอบรม สัมมนา ให้ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และ เอกสารประกอบหลักสูตรต่างๆ

(4) อธิบาย ให้คำแนะนำครูผู้สอนในการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรในสถานศึกษา

(5) จัดหาเอกสารหลักสูตร/เอกสารประกอบหลักสูตร/เอกสารคู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษาแก่ครูผู้สอนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง

(6) สนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษา

3) การวางแผนการใช้หลักสูตร เป็นการกำหนดและจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ ทั้งในส่วนของงบประมาณ อาคารสถานที่ บุคลากร รวมถึงทรัพยากรต่างๆ เช่น สื่อการเรียนรู้ การจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การจัดครูให้มีความเพียงพอ ตรงกับเนื้อหาวิชาที่ใช้ในหลักสูตร จัดอบรมครูผู้สอนให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้ ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งขั้นตอนที่เทียบได้กับการวางแผนการใช้หลักสูตร ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ ทรัพยากร และการส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

(1) จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

(2) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ และสอดคล้องกับความต้องการ เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ โรงฝึกงาน ห้องสมุด

(3) จัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

(4) บริหารทรัพยากรบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น จัดครูเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถ ความถนัด และพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

(5) จัดระบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเรื่องการจัดกลุ่มผู้เรียน และโครงการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม การจัดการเรียนการสอน

(6) สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุด แหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน

(7) สนับสนุนให้มีระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งข้อมูลความเป็นอยู่ ทรัพยากร เศรษฐกิจ อาชีพ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

(8) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา

(9) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เรียนรู้นวัตกรรมใหม่ๆ

สภากอรัณต์ เรืองประทีป (2559) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และระบอบค์ประกอบของการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

(1) มีการวางแผนเตรียมงบประมาณในการจัดหา/เลือกใช้/ทำ และพัฒนาสื่ออย่างเพียงพอ

(2) มีการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สนองความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

(3) มีการวางแผน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(4) มีการวางแผนจัดทำ/จัดหาสื่อที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(5) มีการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

(6) มีการวางแผนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา

(7) มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้อง ในด้านการนิเทศ/กำกับ/ติดตาม/ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 และระบอบค์ประกอบของ การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และการจัดอบรมครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเทียบเคียงได้กับการวางแผนการใช้หลักสูตร ดังนี้

(1) โรงเรียนมีศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการให้บริการ

(2) โรงเรียนมีห้องทดลองปฏิบัติการและมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระ

(3) โรงเรียนมีห้องอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multimedia Classroom) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

(4) โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน

(5) โรงเรียนจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความสะดวกสบาย สะอาดและเพียงพอสำหรับการใช้งาน

(6) โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีความพร้อม เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน เป็นต้น

(7) โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการใช้งาน

(8) โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ประจำในห้องปฏิบัติการ

(9) โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในห้องปฏิบัติการพร้อมให้บริการตลอดเวลา

(10) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

(11) โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรมที่จะช่วยศึกษาภาษาอังกฤษ เช่น เอกสาร CD เพลง ภาพยนตร์ ฯลฯ

(12) โรงเรียนมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน

(13) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบออนไลน์ (online)

(14) โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน

(15) โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ/ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล

(16) โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อที่ภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน

(17) โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้สาระความเป็นสากลทั้ง 4 รายวิชาและภาษาที่ 2

(18) โรงเรียนจัดอบรมพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของครูและบุคลากรทางการศึกษา

(19) โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดรายวิชา ทฤษฎีองค์ความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา และการสร้างโครงงาน

(20) โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องมีการพัฒนาความรู้ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร

(21) โรงเรียนพากรและบุคลากรทางการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษานานาชาติ

(22) โรงเรียนให้ครูศึกษาแนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์และเขียนแสดงทัศนคติเชิงบวก

(23) โรงเรียนจัดอบรมทักษะและวิธีการสอนแบบต่างๆที่มุ่งสู่การเป็นมาตรฐานสากล

(24) โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ และระบอบองค์ประกอบของวางแผนการใช้หลักสูตร ไว้ดังนี้

- (1) กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- (2) มีแนวปฏิบัติในการจัดตารางสอน
- (3) ให้การสนับสนุนในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- (4) ส่งครูเข้ารับการอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- (5) มอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครูได้ศึกษา
- (6) อำนวยความสะดวกวัสดุในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- (7) ให้คำแนะนำและติดตามการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
- (8) จัดเตรียมสถานที่ไว้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- (9) จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้
- (10) จัดเตรียมบุคลากรผู้ให้ความรู้
- (11) จัดเตรียมห้องสมุดไว้สำหรับสืบค้นข้อมูล
- (12) มีการจัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา
- (13) มีวิธีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
- (14) สนับสนุนให้มีวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- (15) สนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้
- (16) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ทรัพยากรหรือใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

(17) สำรวจหรือสอบถามประเภท จำนวนสื่อความต้องการใช้สื่อของครูผู้สอน

(18) สนับสนุนงบประมาณในการจัดระบบงานบริการให้มีวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้

(19) มีการวางแผนจัดเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

(20) มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ศาสตราจารย์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4 และได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยให้ความสำคัญกับการวางแผนการกำกับดูแลหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดอบรมและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักในทิศทางเดียวกันและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนที่เป็นนุปรกรรม ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

กษมา ชนะวงษ์ (2564) ได้สังเคราะห์งานวิจัยและได้สรุป กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน เกี่ยวกับการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรไว้ว่า การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นการเตรียมบุคลากร สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการทำงาน กำหนดสาระ เตรียมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ทำความความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องถึงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4) การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนจะนำหลักสูตรที่ได้จัดทำไว้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังนี้

(1) จัดทำโครงสร้างรายวิชา

(2) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน

(3) ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดสรรเวลาให้ครูได้วางแผนแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยใช้กระบวนการกลุ่ม พยายามลดภาระงานอื่นๆ ของครู โดยมุ่งเน้นที่งานสอนเป็นหลัก

(4) สร้างเครือข่ายให้เกิดการมีส่วนร่วม และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นเครือข่ายภายใน เช่น เครือข่ายผู้ปกครอง หรือเครือข่ายภายนอก ซึ่งจะสามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้ทรัพยากรและปัจจัยเพิ่มขึ้นในการบริหารจัดการหลักสูตร

(5) สถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(6) มีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน เน้นผลคุณภาพผู้เรียน

สงกรานต์ เรื่อง প্রতিป (2559) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และระบอบการประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังนี้

(1) มีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ถูกต้อง
 (2) มีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
 (3) มีการจัดครูเข้าสอนตรงกับความรู้ความสามารถและลักษณะงาน
 (4) มีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเหมาะกับการเรียนรู้ของผู้เรียน
 (5) มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและ

เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
 (6) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู มีความสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(7) มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย
 (8) มีการจัดระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนอย่างชัดเจนและถูกต้อง

(9) สถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร

(10) คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร

(11) สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา

(12) สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำเสนอเผยแพร่ผลงานวิชาการและนวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 และระบอบองค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ดังนี้

- (1) โรงเรียนปรับลดเวลาในการสอนของครูในห้องเรียนและเพิ่มเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนนอกห้องเรียน
- (2) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
- (3) โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom System)
- (4) โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมสู่ความเป็นเลิศที่ตอบสนองต่อความถนัด ศักยภาพ และความต้องการของผู้เรียน
- (5) โรงเรียนจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศภาษาที่ 2 ในทุกชั้นเรียน
- (6) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลโดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับโลกศึกษา
- (7) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลโดยเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ความรู้
- (8) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลโดยเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนความเรียงขั้นสูง
- (9) ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ
- (10) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ
- (11) โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร ออกแบบสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ
- (12) โรงเรียนดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- (13) โรงเรียนใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เทียบเคียงมาตรฐานสากล

(14) โรงเรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

สาคร มหาหิงค์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4 และได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรในด้านการนำหลักสูตรไปใช้ว่า ครูควรนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกับนักเรียนที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง ครูทุกคนต้องมีเอกสารหลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นคู่มือในการจัดการเรียนรู้ ควรสร้างความตระหนักในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้โดยให้ครูได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

กษมา ชนะวงษ์ (2564) ได้สังเคราะห์งานวิจัยและได้สรุป กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนเอกชน และได้กำหนดแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า เป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูผู้สอน จัดเตรียมบุคลากรและครูเข้าสอน และสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับหลักสูตรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน จัดให้มีการเรียนการสอน แบบ Active Learning เน้นให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติ

5) การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการที่มีการกำกับ และติดตามผลลัพธ์ของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยมีการวางแผนกำหนดแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน มีการประเมินการใช้หลักสูตรทั้งในระหว่างการนำหลักสูตรไปใช้และหลังจากการใช้หลักสูตร กำหนดให้มีการนิเทศเป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษา มีการทบทวนการนำหลักสูตรไปใช้ มีการจัดทำรายงานการใช้หลักสูตรและบริหารหลักสูตร เผยแพร่ไปสู่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในส่วนของการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล ดังนี้

(1) ร่วมกันกำหนดความต้องการในรับนิเทศ หรือกำกับติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

(2) สร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรเชิงบวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

(3) กำหนดข้อตกลงในการนิเทศติดตาม และแผนการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

(4) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบ ครบวงจรทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องครอบคลุม

(5) กำหนดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตรเป็นกิจกรรมหลักของ สถานศึกษา

(6) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองให้เกิด ขึ้นกับคณะครู

(7) วางระบบเครือข่ายการทำงาน และมอบหมายการประเมินให้คณะ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคณะดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าคณะใดต้องประเมิน รายการใดบ้าง

(8) สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา

สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตร โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และระบอบองค์ประกอบของการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ไว้ดังนี้

(1) มีการร่วมมือกันจัดทำแผนงาน ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง

(2) มีโครงการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินการใช้หลักสูตรของ สถานศึกษา

(3) มีการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จ

(4) มีการจัดนิเทศภายในอย่างกัลยาณมิตรด้วยบรรยากาศของความร่วมมือ เป็นประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(5) มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(6) มีการจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลและเปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนา

(7) มีการสร้างความเข้าใจและทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการนิเทศการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา

(8) มีการแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบในการกำกับดูแลคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา

(9) มีการวางแผนดำเนินการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาชัดเจนและเป็นรูปธรรม

เสาวนีย์ นวลน้อย (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 และระบอบองค์ประกอบของการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ไว้ดังนี้

(1) โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้ศึกษาแนวทางนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

(2) โรงเรียนจัดทำแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตร

(3) โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมบันทึกผลการนิเทศ

(4) โรงเรียนสะท้อนผลการนิเทศ ติดตามหลักสูตรให้ครูทุกคนทราบ

(5) โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามหลักสูตรมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

(6) โรงเรียนนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล

(7) โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล

(8) โรงเรียนมีการนำผลการติดตามประเมินผล มาใช้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรมาตรฐานสากล

(9) โรงเรียนรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560) ได้ศึกษาการศึกษการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ และระบอบองค์ประกอบของการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

(1) สำรวจปัญหา ความต้องการ การนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน

(2) จัดประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

(3) แต่งตั้งบุคลากรให้ดำเนินการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

(4) เชิญวิทยากร ศิษยานุศิษย์มาให้ความรู้แก่บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

(5) เยี่ยมชั้นเรียน ปรีक्षा พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับครูผู้สอน

(6) สังเกตการสอน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนงานการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

(7) เชิญวิทยากร/ศิษยานุศิษย์มาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตร

(8) มอบหมายให้มีคณะกรรมการประเมินเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตร

(9) วางแผนให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการประเมิน

(10) ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

(11) ให้ครูผู้สอนสรุปประเด็นปัญหาการใช้หลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา

ศาสตราจารย์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4 และได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาว่า ควรประชุมอบรมชี้แจงผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาเครื่องมือ เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ควรพัฒนาทีมงานนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ และใช้เทคนิคการนิเทศอย่างหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้ครูได้มีการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

กษมา ชนะวงษ์ (2564) ได้สังเคราะห์งานวิจัยและได้สรุป กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน และได้กล่าวถึงการนิเทศการใช้หลักสูตรและการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไว้ว่า การนิเทศการใช้หลักสูตร เป็นการติดตามการใช้หลักสูตรในเชิงบวก โดยสร้างความเข้าใจและเจตคติแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสะท้อนผล การนิเทศให้กับครูได้รับทราบ เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ครูสามารถปรับปรุงตนเอง และกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินด้านความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและความสำเร็จของหลักสูตรโดยผู้อำนวยการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับข้อมูลอื่นๆและบริบทที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

2.3.4 แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาและจัดการหลักสูตรการศึกษาในสถาบันการศึกษา การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรจะเน้นไปที่การวางแผน ออกแบบ การส่งเสริม และการประเมินผลของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสิทธิภาพในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ซึ่งมีงานวิจัยที่กล่าวถึงแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เช่น

ดวงใจ ไชยลังการ (2558) ได้นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 ไว้ 3 แนวทาง ได้แก่

- 1) พัฒนาศักยภาพครูและผู้บริหารสู่ความเป็นมืออาชีพ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ และจัดกิจกรรมส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครู
- 2) พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความถนัดและความสามารถของผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ประกันคุณภาพหลักสูตร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล การส่งต่อข้อมูลผู้เรียน และจัดกิจกรรมนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ

รัชนีญา แพโรสง และวิมลภา อารีรัตน์ (2553) ได้นำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 2 ดังนี้

- 1) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ส่งเสริมสนับสนุนด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร โดยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ได้ดำเนินงานบริหารงบประมาณโดยยึดตามระเบียบ ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารใช้หลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและการรับการยอมรับในเรื่องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการแสวงหาความรู้ด้านวิชาการ และสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่ครูได้

2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยกำหนดให้คณะครูทุกท่านต้องมีการส่งแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งเขียนรายงานผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการติดตามและควบคุมการใช้ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Backward Design หรือรูปแบบที่หลากหลายตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3) ด้านการกำกับดูแลคุณภาพ ดำเนินการการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายใน และ มีการวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียน และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร

เรณู บุญเสฐ และจิตติมา วรณศรี (2561) ศึกษาแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และนำเสนอกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแก่คณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ท้องถิ่นและผู้ปกครองร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล

2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย ให้คณะกรรมการที่แต่งตั้ง มีส่วนร่วมกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคม

3) การจัดทำหลักสูตร โดยให้ความรู้แก่คณะกรรมการที่แต่งตั้งเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรตามจุดหมายที่กำหนด โดยมีการมีส่วนร่วมหรือความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา และมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นระบบ จัดหลักสูตรและเวลาเรียนให้เหมาะสม พัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นลำดับขั้นตอน นำเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายงานการจัดทำหลักสูตรต่อหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานดังกล่าว

4) การนำหลักสูตรไปใช้ โดยให้ความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาตามตัวชี้วัดของหลักสูตร โดยครูมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ โดยประสานความร่วมมือจากวิทยากรท้องถิ่นและปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนครูนำไปใช้ ครูจัดการเรียนรู้นั้นการปฏิบัติที่เสริมสร้างศักยภาพ และฝึก

ทักษะอาชีพตามความถนัดและสนใจ นำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือที่เหมาะสมทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แก้ไขปัญหาด้วยวิจัยในชั้นเรียน ครุรายงานผลการนำหลักสูตรไปใช้ มีการปรับปรุงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนครู โดยมีการเน้นการฝึกทักษะและการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา ตลอดจนใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหในชั้นเรียน

5) การนิเทศการใช้หลักสูตร คณะกรรมการวางแผนการนิเทศการใช้หลักสูตร ดูแลและให้คำแนะนำแก่ครูที่นำหลักสูตรไปใช้ โดยกำหนดปฏิทินการนิเทศและสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินการใช้หลักสูตร สร้างเครือข่ายและระบบการนิเทศภายในโรงเรียน ใช้แบบกัลยาณมิตรแบบ Coaching และแบบ Mentoring นำผลการนิเทศมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประชุมสรุปผลระหว่างการใช้หลักสูตร มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยระยะเวลาการนิเทศชัดเจน และมีการดูแลติดตามให้คำแนะนำต่อไป

6) การประเมินการใช้หลักสูตร คณะกรรมการได้วางแผนและดำเนินการประเมินหลักสูตรตามวัตถุประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนด โดยนำผลการประเมินไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตรทุกปีให้แก่ครูที่นำหลักสูตรไปใช้งานอย่างสม่ำเสมอ

จะเห็นได้ว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนจะมีความคล้ายคลึงกัน แต่มีความแตกต่างกันในส่วนของการรายละเอียดการดำเนินการซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน

2.4 โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษในการจัดตั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ให้มีคุณภาพเทียบเคียงกับ โรงเรียนวิทยาศาสตร์ชั้นนำระดับนานาชาติ โดยจัดการศึกษาในลักษณะของโรงเรียนประจำ ในตอนแรกจัดตั้งโรงเรียนขึ้น 12 จังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ เชียงราย พิชณุโลก ลพบุรี เลย มุกดาหาร บุรีรัมย์ ชลบุรี ปทุมธานี เพชรบุรี สตูล ตรัง และ นครศรีธรรมราช และทั้ง 12 โรงเรียนมีการใช้หลักสูตรสถานศึกษาร่วมกัน และมีการบริหารงานและความร่วมมือทางวิชาการ ทั้งในลักษณะของกลุ่มโรงเรียน (ทำร่วมกันทั้ง 12 โรงเรียน) และในลักษณะของตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬา

ภรรณราชวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมบริบทพอสังเขปของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ไว้ดังนี้

2.4.1 ประวัติการก่อตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยได้รับประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคมพ.ศ. 2536 เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2536 เป็นโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์การจัดตั้ง เพื่อสนับสนุนและผลิตกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมสนองตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี โดยจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งดังนี้

- 1) เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารีทรงเจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ
- 2) เพื่อเป็นสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่ฝึกทักษะความรู้ความสามารถของนักเรียนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่วัยเยาว์ซึ่งเป็นการเตรียมบุคลากร ไว้รองรับโครงการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ
- 3) เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนดีมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้มีโอกาสเพิ่มมากขึ้นในการเข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาและได้พัฒนาความรู้พื้นฐานในด้านนี้อย่างเข้มข้นนำไปสู่การแก้ปัญหาและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ได้ผลอย่างแท้จริง
- 4) เพื่อเป็นสถานศึกษาระดับมัธยมตัวอย่างในด้านการฝึกอบรมนักเรียนให้เป็นกุลบุตร กุลสตรีที่เพียบพร้อมด้วยจริยธรรมสามารถพึ่งพาตนเองได้และเป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นโรงเรียนสหศึกษา ในรูปแบบพักประจำมีการเรียนการสอนนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6

ต่อมาในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง 12 โรงทั่วประเทศได้ร่วมมือกับสำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ซึ่งเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ต้นแบบของรัฐแห่งแรกที่มีมุ่งเน้นการผลิตนักวิจัยนักประดิษฐ์และนักคิดค้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพเทียบเคียงกับนักวิจัยนักประดิษฐ์และนักคิดค้นชั้นนำของนานาชาติ แต่เนื่องด้วยโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์สามารถผลิตนักเรียนได้เพียงปีละ 240 คน ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงได้เปิดห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง 12 แห่ง

นักเรียนจำนวน 240 คน โดยนอกเหนือจาก นักเรียนที่ร่วมโครงการในห้องเรียนวิทยาศาสตร์แล้ว นักเรียนทุกคนก็ได้รับการเรียนการสอนและการประเมินผลเช่นเดียวกัน

โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยได้รับการพัฒนาตามโครงการพัฒนาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยให้เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ซึ่งมีกระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยเน้นการให้โอกาสกับผู้มีความสามารถพิเศษที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในภูมิกษณนั้นๆ นอกจากนี้เพื่อเป็นฐานในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้และนวัตกรรมได้ตลอดจนเพื่อเป็นต้นแบบและกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

2.4.2 อุดมการณ์และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

เพื่อการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้กับประเทศ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยได้กำหนดอุดมการณ์และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน ไว้ดังนี้

- 1) เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพที่ดีและมีความเป็นผู้นำ
- 2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้ง เทียบมาตรฐานสากลในระดับเดียวกัน
- 3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตวิญญาณของความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์ นักคิดค้นและนักพัฒนาด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เทียบมาตรฐานสากลในระดับเดียวกัน
- 4) รักการเรียนรู้ รักการอ่าน รักการเขียน รักการค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีความรอบรู้รอบรอบ และสามารถบูรณาการความรู้ได้
- 5) มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเทียบมาตรฐานสากลในระดับเดียวกัน

6) มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความเข้าใจและภูมิใจในประวัติศาสตร์ของชาติ มีความรักและความภาคภูมิใจในชาติบ้านเมืองและท้องถิ่น เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยและภูมิปัญญาไทย ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลกและธรรมชาติ

8) มีจิตมุ่งที่จะทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องการตอบแทนบ้านเมืองตามความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง

9) มีสุขภาพอนามัยที่ดี รักการออกกำลังกาย รู้จักดูแลตนเองให้เข้มแข็งทั้งกายและใจ

ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาไปสู่ความเป็นนักวิจัย นักประดิษฐ์คิดค้น ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความสามารถระดับสูงเทียบเคียงกับนักวิจัยชั้นนำของนานาชาติ และมีจิตวิญญาณ มุ่งมั่นพัฒนาประเทศชาติ มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมโลกและธรรมชาติ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้กับประเทศชาติและสังคมไทยในอนาคต ช่วยพัฒนาประเทศชาติ ให้สามารถดำรงอยู่และแข่งขันได้ในประชาคมโลก เป็นสังคมผู้ผลิตที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น สร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สังคมแห่งคุณภาพและแข่งขันได้ และสังคมที่ยั่งยืนพอเพียง มีความสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน

2.4.3 การบริหารจัดการและความร่วมมือทางด้านวิชาการของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มีการบริหารจัดการโรงเรียนและความร่วมมือทางด้านวิชาการที่เป็นลักษณะของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปดังนี้

1) มีหน่วยงานกำกับดูแลการบริหารงานของโรงเรียนนอกเหนือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยโรงเรียนมีคณะกรรมการบริหาร โครงการโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย สังกัดสำนักงานบริหารความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งขึ้นตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบายการพัฒนา กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยทุกโรงเรียน และยังมี

โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เป็นโรงเรียนต้นแบบในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาด้านวิชาการต่างๆ

2) โรงเรียนมีใช้หลักสูตรร่วมกัน โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียน มีความเลิศด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มีความเป็นนักประดิษฐ์คิดค้น นักนวัตกรรม และ เป็นคนที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย และทักษะชีวิต หลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย มีการกำหนดชั่วโมงของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากกว่าตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามเป้าหมายและอุดมการณ์ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์

3) มีการดำเนินการทางวิชาการร่วมกัน โดยมีการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ทั้งในระดับหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรรายวิชา มีการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปในทิศทางเดียว และกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เช่น การใช้ข้อสอบร่วมกัน การกำหนดภาระงานร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้ กิจกรรมเสริมหลักสูตรบางส่วนมีการจัดร่วมกันทั้ง 12 โรงเรียน เช่น กิจกรรมค่าย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนำเสนอผลงานทางวิชาการ

4) มีการพัฒนาบุคลากรร่วมกัน ทุกปีการศึกษาบุคลากรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย จะได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การจัดการเรียนการสอน การใช้ภาษาอังกฤษ การเป็นที่ปรึกษาโครงการงานของนักเรียน หรือ การพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและอุดมการณ์ของโรงเรียน โดยอาจจะจัดโดยสำนักงานบริหารความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ หรือจัดโดยโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ หรือหน่วยงานอื่นๆ ตามความเหมาะสม และนอกจากนี้ยังมีโครงการที่สนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนทำหน้าที่เป็นวิทยากรเพื่อขยายผลให้กับโรงเรียนภายในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน

5) มีการรับสมัครนักเรียนร่วมกันด้วยวิธีการที่จำเพาะ การรับสมัครนักเรียนของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะใช้การคัดเลือกผ่านโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ของสถาบันส่งเสริมการสอนด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย (สสวท.) และในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะใช้สอบคัดเลือกพร้อมกับโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เพื่อให้สามารถคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

6) มีกิจกรรมและความร่วมมือกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศ โดยมีการแลกเปลี่ยนทางวิชาการต่างๆร่วมกัน เช่น การนักเรียนไปศึกษาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและเข้าร่วมการจัดการเรียนการสอนระหว่างกัน การนำเสนอโครงการงานของนักเรียนร่วมกัน เป็นต้น

จากบริบทที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่ลักษณะพิเศษแตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป มีการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายอุดมการณ์ของโรงเรียน และการที่นักเรียนจะเกิดคุณลักษณะตามหลักสูตรและให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่ดี อย่างไรก็ตามโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ไม่ปรากฏว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำงานวิจัย เรื่องปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

สาคร มหาหิงค์ (2560) ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินสภาพปัจจุบันและหาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร โดยสอบถามผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครู ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4 มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการวางแผนหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.88$) ตามมาด้วยด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}=3.70$) ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตร($\bar{X}=3.58$) และ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=3.53$) ตามลำดับ สำหรับแนวทางการบริหารหลักสูตรพบว่ามี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนหลักสูตร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดอบรมและพัฒนา การสร้างความเข้าใจในการใช้หลักสูตร และการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ครูเป็นผู้ใช้หลักสูตรควรมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล ควรมีการพัฒนาเครื่องมือ เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน มีการประเมินที่รอบด้านทั้งเอกสารหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีการนำผลการดำเนินงาน ปัญหา มาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เรณู บุญเสริม และจิตติมา วรรณศรี (2561) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการศึกษาสภาพปัจจุบันจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู นำข้อมูลที่ได้มาสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตร และประเมินความเป็นไปได้โดยการสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือกระบวนการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 บริบท องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) หลักสูตร 4) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 5) บรรยากาศ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารหลักสูตร พบว่าประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ทุกขั้นมีวงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นกระบวนการพัฒนา ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การจัดทำหลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ 5) การนิเทศการใช้หลักสูตร 6) การประเมินหลักสูตร องค์ประกอบที่ 4 ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลการประเมินความเป็นได้ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผล พบว่าภาพรวมมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ชูชีพ พุทธประเสริฐ และธีระเดช เรือนแก้ว (2562) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และด้านการกำกับดูแลคุณภาพสถานศึกษา ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม และตรวจสอบร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การจัดทำร่างแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคม ประกอบด้วยขอบเขต 4 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินการระดับชั้นเรียน 3) การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา 4) การกำกับดูแลคุณภาพ

ระดับสถานศึกษา โดยตัวบ่งชี้ความสำเร็จทุกด้านประกอบด้วย หลักการ วิธีการ กิจกรรม และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ และเมื่อนำไปตรวจสอบพบว่าทุกด้านสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางได้ มีความเหมาะสม มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

กษมา ชนวงษ์ (2564) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1.1 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยสังเคราะห์เอกสาร ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ขั้นที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน โดยผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตรประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตร 2) ผู้บริหารและครูผู้สอน 3) ขอบข่ายงานบริหารจัดการหลักสูตร องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลการใช้หลักสูตรและองค์ประกอบที่ 3 ผลลัพธ์โดยนักเรียนมีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) คิดเป็น 2) ทำเป็น 3) อยู่เป็น ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการ

หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนโดยผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่ามีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ยุวดี ประทุม และคณะ (2560) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การเรียนการสอน 4) การพัฒนาครู 5) การส่งเสริมบรรยากาศวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผล 7) การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 10 ด้าน ได้แก่ 1) ความประสงค์ของโรงเรียน 2) การมอบอำนาจ 3) การตัดสินใจ 4) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน 5) ความไว้วางใจ 6) ความมีคุณภาพ 7) การยอมรับ 8) ความเอื้ออาทร 9) ความซื่อสัตย์สุจริต 10) ความหลากหลายของบุคลากร กับประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน จากปัจจัยการบริหารด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและด้านวัฒนธรรมองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและด้านวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและด้านวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้มี 4 ปัจจัย ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กรด้านการตัดสินใจ(X_1) ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการพัฒนาครู(X_2) วัฒนธรรมองค์กรด้านความหลากหลายของบุคลากร(X_3) และวัฒนธรรมองค์กรด้านความมุ่งประสงค์ของโรงเรียน(X_4) และสามารถสร้างสมการถดถอยดังนี้ $Y = 1.021 + 0.216X_1 + 0.220X_2 + 0.194X_3 + 0.118X_4$

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากันทรบุรี โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป กับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงานของครู ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับปานกลาง ($r=0.58$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ การบริหารวิชาการกับการบริหารงบประมาณ ($r=0.806$) และด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ การบริหารวิชาการกับความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา ($r=0.220$) และเมื่อนำมาสร้างสมการถดถอยได้เป็น $Y=1.64 + 0.54X$

จินตนา พุกคณา และคณะ (2563) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยศึกษาความสัมพันธ์และสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผล ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบไปด้วย บรรยายกาศของสถานศึกษา และวัฒนธรรมของสถานศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วย ความผูกพันต่อสถานศึกษา และแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ซึ่งประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการและหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านบรรยายกาศของสถานศึกษา ปัจจัยด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการและปัจจัยด้านหลักสูตรสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของกลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนาในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรที่มีผลในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ(X_1) ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน(X_2) และด้านหลักสูตรสถานศึกษา (X_3) และสามารถสร้างสมการถดถอยได้เป็น $Y = 2.28 + 0.20X_1 + 0.13X_2 + 0.13X_3$

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ สรุปได้ว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยอย่างยิ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมักพบว่ามีผลอย่างมากต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งภาวะผู้นำทางวิชาการ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และที่สำคัญคือการพัฒนาและการนำหลักสูตรไปใช้ จากที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหารของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 12 แห่ง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,074 คน

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและผู้บริหารของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย 12 แห่ง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 285 คน โดยใช้การสุ่มประชากรแบบแบ่งชั้นแยกตามโรงเรียน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแยกตามโรงเรียน

โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ปทุมธานี	104	28
เพชรบุรี	83	22
ชลบุรี	100	27
ลพบุรี	78	21
ตรัง	83	22
สตูล	96	25
นครศรีธรรมราช	94	25
เชียงราย	76	20
พิษณุโลก	88	23
เลย	115	31
บุรีรัมย์	78	21
มุกดาหาร	79	21
รวม	1074	285

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดของแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนการใช้หลักสูตร 4) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 5) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 247) จำนวน 32 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นดังนี้

5 หมายถึง มีระดับของปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับของปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีระดับของปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับของปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีระดับของปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้ประสิทธิผลองค์การในรูปของพหุเกณฑ์หรือการบูรณาการที่พัฒนาขึ้นจากดัชนีการรับรู้ประสิทธิผลของโรงเรียน (The Index of Perceived Organizational Effectiveness : IPOE) ของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001) ร่วมกับการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งจำแนกเนื้อหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 247) จำนวน 21 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นดังนี้

5 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.1.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และประสิทธิผลของสถานศึกษา

3.1.3.2 กำหนดขอบเขตของการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร 5 ด้าน ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (3) การวางแผนการใช้หลักสูตร (4) การนำหลักสูตรไปใช้ และ (5) การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล และแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก (3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ (4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

3.1.3.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารวิชาการด้านหลักสูตร จำนวน 32 ข้อ และประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 21 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 247) โดยนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงของเนื้อหางานวิจัย

3.1.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อทำการวิเคราะห์หาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น.117)

โดยกำหนดให้ คะแนนดังนี้

+1 เมื่อเห็นว่าตรงตามขอบข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงตามขอบข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้

-1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงตามขอบข่ายเนื้อหาที่ระบุไว้

เลือกใช้ข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

3.1.3.5 เมื่อได้ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไปมาใช้ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรนอกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

3.1.3.6 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) เป็นรายด้านและทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach, 1970, pp. 202-204) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) รายฉบับที่ 0.97

3.1.3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1.4.1 ทำหนังสือจากประธานกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้ง 12 แห่ง

3.1.4.2 จัดส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง หรือส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยจะส่งซองพร้อมติดแสตมป์สำหรับส่งแบบสอบถามกลับคืน

3.1.4.3 หลังจากส่งไปแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ สำหรับแบบสอบถามที่รับคืนมา ไม่ครบผู้วิจัยได้ประสานกับสถานศึกษานั้นๆ ด้วยตนเอง

3.1.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ข้อมูลของแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ดังนี้

3.1.5.1 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการปฏิบัติของ กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และระดับของประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้ง ภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติของ กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เป็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และกำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นดังนี้

ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
	คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
กลาง	คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในระดับปานกลาง
	คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ที่สุด	คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

3.1.5.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างระดับการปฏิบัติของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร และระดับของประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งภาพรวมและแยกเป็นรายด้าน โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น.144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระดับของความสัมพันธ์

.81 ขึ้นไปมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

.61 - .80 มีความสัมพันธ์กันระดับสูง

.41 - .60 มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง

.21 - .40 มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ

.20 ลงไปมีความสัมพันธ์กับระดับต่ำมาก

คัดเลือกตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขึ้นไป และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยกันเองไม่เกิน 0.800 ไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนต่อไป

3.1.5.3 ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการถดถอยและพิจารณาระดับการส่งผลของตัวแปรด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จากค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณของสมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน

3.3 การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ของโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

3.3.1 ประชากร

ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียนหรือกำหนดนโยบายของโรงเรียน จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้างานหลักสูตรของโรงเรียน โดยใช้การสุ่มแบบจำเพาะเจาะจง

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3.3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสรุปวิเคราะห์ แล้วนำมาสร้างข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแนวทางในการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด โดยนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย และสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยการสรุปความจากบทสัมภาษณ์ แยกเป็นรายด้านของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่

4.1 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

4.2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

4.3 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

4.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

โดยแบ่งการศึกษออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยเป็นดังนี้

4.1 การศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

การศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มีหัวข้อในการนำเสนอผลการการวิจัย ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ผลการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
- 3) ผลการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
- 4) ผลการศึกษาระบบการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้ง 12 แห่ง จำนวน 285 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะ และระดับการศึกษา ได้แสดงตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล		จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	105	36.8
	หญิง	180	63.2
	รวม	285	100.0
อายุ	20 - 29 ปี	50	17.5
	30 - 39 ปี	90	31.6
	40 - 49 ปี	76	26.7
	50 - 59 ปี	69	24.2
	รวม	285	100.0
ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	52	18.2
	5 - 10 ปี	65	22.8
	10 - 15 ปี	50	17.5
	15 - 20 ปี	31	10.9
	20 - 25 ปี	26	9.1
	25 ปีขึ้นไป	61	21.4
	รวม	285	100.0
วิทยฐานะ	ไม่มีวิทยฐานะ	89	31.2
	ชำนาญการ	76	26.7
	ชำนาญการพิเศษ	120	42.1
	เชี่ยวชาญ	0	0
	เชี่ยวชาญพิเศษ	0	0
	รวม	285	100.0

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูล		จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	146	51.2
	ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	135	47.4
	ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า	4	1.4
	รวม	285	100.0

จากการตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 285 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 63.2 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30 -39 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 และมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2

4.1.2 ผลการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ในการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัยทั้ง 12 แห่ง จำนวน 285 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาเป็นดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

กระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4.14	0.71	มาก	5
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.47	0.59	มาก	1
3. การวางแผนการใช้หลักสูตร	4.45	0.56	มาก	2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย (ต่อ)

กระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านหลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
4. การนำหลักสูตรไปใช้	4.40	0.53	มาก	3
5. การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล	4.27	0.67	มาก	4
ภาพรวม	4.34	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัยมีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ การวางแผนการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.56) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของ
สถานศึกษา

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. โรงเรียนจัดอบรม ประชุม ชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่ครู เกี่ยวกับความสำคัญการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.19	0.82	มาก	2
2. โรงเรียนได้มีการส่งเสริมสนับสนุน นำครูไปศึกษาดู งานการจัดทำหลักสูตรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานศึกษา ในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน	4.02	0.95	มาก	5
3. โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและ จุดเน้นของสถานศึกษา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.80	มาก	3
4. โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้ เป็นปัจจุบัน เพื่อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.21	0.78	มาก	1

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (ต่อ)

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
5. โรงเรียนมีการแต่งตั้งและกำหนดให้ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.12	0.93	มาก	4
ภาพรวม	4.14	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดอบรม ประชุม ชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่ครู เกี่ยวกับความสำคัญการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการส่งเสริมสนับสนุน นำครูไปศึกษาดูงานการจัดทำหลักสูตรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานศึกษาใน โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.95)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา ของโรงเรียน ระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.46	0.73	มาก	5
2. โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานและรายวิชา	4.52	0.67	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
เพิ่มเติม ที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง				
3. โรงเรียนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะหลักที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.54	0.64	มากที่สุด	1
4. โรงเรียนกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.47	0.65	มาก	4
5. โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การจบหลักสูตรที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.51	0.64	มากที่สุด	3
6. โรงเรียนมีการประเมินความครบถ้วนและเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้	4.30	0.78	มาก	6
ภาพรวม	4.47	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะหลักที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.64) โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.67) โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การจบหลักสูตรที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ($\bar{X} =$

4.51, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการประเมินความครบถ้วนและเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้ ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านที่ 3 การวางแผนการใช้หลักสูตร

การวางแผนการใช้หลักสูตร	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.49	0.71	มาก	3
2. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนา การใช้ การพัฒนา และการสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	4.49	0.68	มาก	2
3. โรงเรียนสนับสนุนให้ครู เข้าร่วมอบรมพัฒนาความรู้ ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.73	มาก	5
4. โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตรงตามรายวิชาและมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	4.61	0.63	มากที่สุด	1
5. โรงเรียนจัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต สำหรับครู และนักเรียน เพียงพอในการใช้ การจัดการเรียนการสอน	4.28	0.89	มาก	7
6. โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยบริการสำหรับไว้บริการครูและนักเรียนอย่างหลากหลาย และเพียงพอสำหรับการใช้งาน	4.42	0.75	มาก	6
7. โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมด้านหลักสูตร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเพียงพอ	4.45	0.68	มาก	4
ภาพรวม	4.45	0.56	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร มีระดับของการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มี 1 ข้อที่มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตรงตามรายวิชาและมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนา การใช้ การพัฒนา และการสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์พกพาหรือแท็บเล็ต สำหรับครู และนักเรียน เพียงพอในการใช้การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.89)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้	ระดับการปฏิบัติ			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	
1. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบ	4.15	0.80	มาก	6
2. ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ในรายวิชาต่างๆสอดคล้องกับที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	4.51	0.62	มากที่สุด	2
3. แผนการสอนของครูสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.53	0.58	มากที่สุด	1
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	4.49	0.63	มาก	3
5. โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงชัดเจนถูกต้อง ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	4.47	0.62	มาก	4
6. โรงเรียนมีการใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและ การใช้หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา	4.26	0.76	มาก	5
ภาพรวม	4.40	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด 2

ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แผนการสอนของครูสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ในรายวิชาต่างๆสอดคล้องกับที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.62) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านที่ 5 การนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.35	0.67	มาก	1
2. โรงเรียนมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอ	4.25	0.83	มาก	5
3. โรงเรียนสร้างความเข้าใจและส่งเสริมครู เกี่ยวกับแนวทางในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.23	0.79	มาก	7
4. โรงเรียนจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลที่เป็นปัจจุบัน]	4.29	0.75	มาก	3
5. โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.31	0.76	มาก	2
6. โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา	4.25	0.83	มาก	4
7. โรงเรียนนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	4.21	0.82	มาก	8
8. โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปี	4.24	0.81	มาก	6
ภาพรวม	4.27	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.82) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจและส่งเสริมครู เกี่ยวกับแนวทางในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.79)

4.1.3 ผลการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

ในการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ใช้การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยทั้ง 12 แห่ง จำนวน 285 คน นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษายเป็นดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ในภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับของประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.60	0.45	มากที่สุด	1
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.17	0.69	มาก	3
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.34	0.64	มาก	2
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.10	0.74	มาก	4
ภาพรวม	4.30	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วน

ใหญ่ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก มี 1 ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.64) และ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	ระดับของประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.79	0.43	มากที่สุด	1
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับสูง	4.63	0.53	มากที่สุด	2
3. นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการ	4.60	0.58	มากที่สุด	3
4. นักเรียนมีความสามารถ ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคมทั่วไป	4.57	0.56	มากที่สุด	4
5. นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะตามหลักสูตรอยู่ในระดับสูง	4.54	0.65	มากที่สุด	5
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.49	0.64	มาก	6
ภาพรวม	4.60	0.45	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.64)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	ระดับของประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. นักเรียนประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน	4.09	0.82	มาก	4
2. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน	4.21	0.75	มาก	3
3. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์	4.25	0.81	มาก	2
4. โรงเรียนสนับสนุนให้มีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน	4.26	0.83	มาก	1
5. โรงเรียนมีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน	4.04	0.87	มาก	5
ภาพรวม	4.17	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนสนับสนุนให้มีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.81) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.87)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา

ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	ระดับของประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. โรงเรียนจัดหาสื่อ เทคโนโลยี การศึกษา ที่ทันสมัยให้แก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ	4.36	0.72	มาก	2
2. โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.42	0.72	มาก	1
3. โรงเรียนมีการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภายในให้เป็นองค์กรที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ	4.30	0.73	มาก	3
4. โรงเรียนได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้ปกครอง หรือชุมชนเป็นอย่างดี	4.26	0.77	มาก	4
ภาพรวม	4.34	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดหาสื่อ เทคโนโลยี การศึกษา ที่ทันสมัยให้แก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.72) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้ปกครอง หรือชุมชนเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	ระดับของประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
1. โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.05	0.85	มาก	5

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (ต่อ)

ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	ระดับของประสิทธิผล			
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับที่
2. โรงเรียนมีความสามารถ ทำการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อ เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนเผชิญเหตุในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	0.80	มาก	2
3. โรงเรียนสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างราบรื่น	4.22	0.73	มาก	1
4. ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำปรึกษาในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรเมื่อเผชิญกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.05	0.87	มาก	4
5. ผู้บริหาร นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้	4.03	0.89	มาก	6
6. บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน	4.10	0.88	มาก	3
ภาพรวม	4.10	0.74	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างราบรื่น ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ โรงเรียนมีความสามารถ ทำการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อ เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนเผชิญเหตุในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.80) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหาร นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ไข ปัญหาในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.89)

4.1.4 ผลการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ในการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทำได้โดยนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไปทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งก่อนการสร้างสมการถดถอยเพื่อทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาจากกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ได้ทำการหาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรกับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อคัดเลือกตัวแปรด้านกระบวนการงานบริหารด้านหลักสูตรที่มีความเหมาะสมในการสร้างสมการ โดยคัดเลือกตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.800 ผลการวิเคราะห์เป็นดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรกับประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารณราชวิทยาลัย

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y
กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา(X ₁)	1.00	0.763**	0.680**	0.636**	0.669**	0.629**
การจัดทำและพัฒนาและหลักสูตร(X ₂)		1.00	0.636**	0.676**	0.683**	0.639**
การวางแผนการใช้หลักสูตร(X ₃)			1.00	0.705**	0.626**	0.719**
การนำหลักสูตรไปใช้(X ₄)				1.00	0.726**	0.732**
การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล(X ₅)					1.00	0.653**

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ตัวแปรด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านประสิทธิผลของสถานศึกษาทุกตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.01 และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรด้วยกัน มีค่าไม่เกิน 0.800 ซึ่งไม่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity สามารถนำตัวแปรด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรทั้งหมด ไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาจากตัวแปรด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยและค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าตัวแปรเป็นดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่มีส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	SE.	Beta	t
ค่าคงที่	0.559	0.174		3.212**
การนำหลักสูตรไปใช้ (X_4)	0.317	0.061	0.319	5.247**
การวางแผนการใช้หลักสูตร (X_3)	0.320	0.051	0.336	6.245**
การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (X_5)	0.101	0.045	0.128	2.239*
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (X_2)	0.110	0.049	0.122	2.236*

$R^2 = 0.637$ $SEE. = 0.323$

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.14 พบว่าตัวแปรด้านการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา(Y) ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ (X_4) การวางแผนการใช้หลักสูตร (X_3) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล (X_5) และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (X_2) โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.637 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้ (X_4) การวางแผนการใช้หลักสูตร (X_3) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (X_5) และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (X_2) ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 63.70 โดยสามารถสร้างสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$Y = 0.559 + 0.110X_2 + 0.320X_3 + 0.317X_4 + 0.101X_5$$

สมการถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Y = 0.122X_2 + 0.336X_3 + 0.319X_4 + 0.128X_5$$

4.2 ผลการสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเพื่อพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเพื่อพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย จากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงานวิชาการ และหัวหน้างานหลักสูตร จำนวน 5 คน นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย ผลการจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และการตีความข้อมูล แยกรายด้านของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรเป็นดังนี้

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การกำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และ 2) การตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ทำการจำแนกข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ตามหมวดหมู่ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้แสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทาง	ข้อมูล
การกำหนด แนวทางการ จัดทำ หลักสูตร สถานศึกษา	• ผู้บริหารต้องใส่ใจ มีความชัดเจน มีความเป็นผู้นำทางวิชาการให้มากขึ้น • ผู้บริหารควรศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรให้มากขึ้น • เสริมสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรให้มากขึ้น • โรงเรียนควรทำความเข้าใจ ชี้แจง ให้มองภาพรวมตลอดหลักสูตรออก • ฝ่ายบริหาร ครู บุคลากร...เขาต้องมีความรู้ความเข้าใจ

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงาน
วิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (ต่อ)

แนวทาง	ข้อมูล
	• ทำ SWOT จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค • ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน • สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง • จัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระ รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม เป็นไปตามวิสัยทัศน์และหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ โดยให้นเน้นมีความเป็นหลักสูตร Customized Curriculum มากขึ้น
การ ตรวจสอบ ความถูกต้อง ของหลักสูตร	• คณะอนุกรรมการวิชาการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา • คณะครู และผู้บริหาร • ครูจากโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญด้านสาขาต่าง ๆ • การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิชาการ • กำกับดูแลให้คำปรึกษา การพัฒนาหลักสูตร • ตรวจสอบความครบถ้วนและเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

จากตารางที่ 4.15 ผู้วิจัยสามารถสร้างข้อสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
ในด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

1) การกำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทำได้โดยผู้บริหารควรมีความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยควรมีการทำ SWOT วิเคราะห์การบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรที่ได้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2) การตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตร ก่อนนำไปใช้ โดยแต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิชาการ ซึ่งควรประกอบด้วย คณะครู ผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำกับดูแลให้คำปรึกษาในการพัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบความเหมาะสมและครบถ้วนก่อนนำไปใช้

ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลออกเป็น 4 แนวทาง ได้แก่ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก 3) การเตรียมครูเข้าสอน และ 4) การ

อบรมพัฒนาครู โดยผู้วิจัยได้ทำการจำแนกข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ตามหมวดหมู่ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้แสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

แนวทาง	ข้อมูล
การสนับสนุนทรัพยากร	- วางแผนการใช้รอบด้าน หลายมิติ เพื่อให้การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายอุดมการณ์ที่ตั้งไว้ - การวางแผนการใช้หลักสูตรต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน อาทิ เช่น ฝ่ายบริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น อันเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการนำหลักสูตรไปใช้ - ต้องมีแผน ต้องมีงบประมาณ ต้องมีส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ ใช้หลัก ใช้หลัก 4M - โรงเรียนจึงมีแผนการจัดสรรงบประมาณ ร้อยละ 60 จะเป็นงบประมาณที่จัดสรรลงสู่ตัวนักเรียน - ทางด้านการจัดอุปกรณ์ เครื่องมือการทดลองทางวิทยาศาสตร์ สื่ออุปกรณ์ที่ใช้จัดการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน...นักเรียนมีอุปกรณ์เครื่องมือในการทดลอง ค้นคว้าองค์ความรู้ได้อย่างพอเพียง - ใช้แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนมีอยู่อย่างเต็มที่ โดยมีครูช่วยอำนวยความสะดวก - ต้องมีแหล่งเรียนรู้ภายใน แหล่งเรียนรู้ภายนอก
ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	- ใช้เครือข่าย หรือ connection เช่น มหิดลวิทยานุสรณ์ มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง - โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง - นำมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง หน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถ - สนับสนุนเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ ในการทำโครงงานหรือวิจัยขั้นสูง - สนับสนุนบุคลากร นอกสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนกับวิทยากรภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญ - ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ภายนอก

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงาน
วิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (ต่อ)

แนวทาง	ข้อมูล
	• แหล่งเรียนรู้หรือจุดบริการความรู้ให้แก่นักเรียน • การวางแผนกำหนดบุคลากรของอาจารย์มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงที่สามารถมาถ่ายทอดความรู้ เป็นที่ปรึกษาในการทำโครงการ หรือตอบข้อสงสัยในด้านวิชาการ
การเตรียมครู เข้าสอน	• สรรหาบุคลากรครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติตรงตามสาขาวิชา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และ จรรยาบรรณในวิชาชีพครู • จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคัดเลือกบุคลากรครูที่มีคุณภาพเข้ามาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร • วางแผน เพื่อปฏิบัติ มอบหมายการจัดการเรียนการสอน โดยมีการหมุนเวียนเคลื่อนย้ายระดับชั้นหรือรายวิชา เพื่อให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนา • ครูบางคนสอนดี ครูบางคนสอนไม่ดี แต่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงรายวิชา ทำให้ระดับชั้นนั้นหรือรายวิชาไม่ได้รับการพัฒนา • นำผลการประเมินมาใช้ในการจัดครูเข้าสอน
การอบรม พัฒนาครู	• พัฒนาให้ม้องค์ความรู้ทางด้านวิชาการ การถ่ายทอดความรู้ และกระบวนการในการวัดและประเมินผล • ...จะต้องให้มีความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจในองค์ความรู้ของตน และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่นักเรียนได้นั้น • จำเป็นต้องมีการวางแผน การพัฒนาองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่ครูและบุคลากรของโรงเรียนอย่างเข้ม ต่อเนื่องและเป็นระบบ • การเรียนการสอนและการใช้สื่อ... • ให้ครูอบรมให้ครบถ้วนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระฯ • ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการอบรม • ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรในการสอน • มีการสนับสนุนครูให้เข้าร่วมอบรมพัฒนา • อบรมจากเขตพื้นที่ และสำนักงานบริหารความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา

จากตารางที่ 4.16 ผู้วิจัยสามารถสร้างข้อสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
ในการวางแผนการใช้หลักสูตร ดังนี้

1) การสนับสนุนทรัพยากร ควรมีการวางแผนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาค
ส่วน เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้
ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้การพัฒนานักเรียนเป็นไปตามเป้าหมายอุดมการณ์ของโรงเรียน

2) ใช้เครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น
มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ หรือจากเครือข่ายผู้ปกครอง สำหรับการสนับสนุน
อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อ ในการทำโครงการ และบุคลากร สำหรับเป็นวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา
โครงการ และที่ปรึกษาด้านวิชาการ

3) การเตรียมครูเข้าสอน ควรมีระบบการคัดเลือกบุคลากรครูที่มีคุณวุฒิตรงตาม
สาขา มีความรู้ความสามารถ และจรรยาบรรณ และวางแผนจัดครูเข้าสอนโดยใช้ผลการประเมินการ
สอน โดยมีการหมุนเวียนระดับชั้นและรายวิชา เพื่อให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนา

4) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา หรือสำนักงานบริหารความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา ให้ครบทุกกลุ่มสาระฯ โดยมี
เป้าหมายเพื่อพัฒนา วิชาการความรู้ในสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ 1) ประชาสัมพันธ์
หลักสูตร และ 2) การจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้ทำการจำแนกข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ตาม
หมวดหมู่ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้แสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงาน
วิชาการด้านหลักสูตร ในการนำหลักสูตรไปใช้

แนวทาง	ข้อมูล
การ ประชาสัมพันธ์ หลักสูตร	• เพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตร • เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร...ด้วยช่องทางที่หลากหลาย ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล

ตารางที่ 4.17 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงาน
วิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้ (ต่อ)

แนวทาง	ข้อมูล
	• มีกระบวนการทำความเข้าใจถึงข้อมูลหลักสูตรให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ • เพิ่มการบริการวิชาการ • ให้โรงเรียน หรือหน่วยงานภายนอก หรือมหาวิทยาลัย มาศึกษาดูงาน และนำเสนอหลักสูตรของโรงเรียนให้รับทราบ • มีช่องทาง เช่น website หรือ social network ที่สามารถเข้าถึงตัวหลักสูตรได้โดยง่าย เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ • เพิ่มช่องทางให้ผู้ปกครอง สามารถเข้าดูได้ • โรงเรียน หรือหน่วยงานภายนอก หรือมหาวิทยาลัย มาศึกษาดูงาน และนำเสนอหลักสูตรของโรงเรียน • เพิ่มการบริการวิชาการ ให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา เพื่อให้เห็นตัวหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ • มีการเผยแพร่หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครู • เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบ
การจัดการเรียนการสอน	• จัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร • ใช้ร่วมกันทั้ง 12 โรงเรียน • มีการสร้างแผนฉบับย่อที่ได้สร้าง ตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ • สามารถดำเนินการได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ • บุคลากรครูผู้สอน...ต้องมีความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี • ครูผู้สอน ต้องสอนหรือจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานอย่างเคร่งครัด • รูปแบบที่หลากหลาย • มีรูปแบบที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง • กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ที่จัดให้แก่นักเรียนต้องสอดคล้องต่อเป้าหมายอุดมการณ์ 9 ประการของโรงเรียน

ตารางที่ 4.17 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้ (ต่อ)

แนวทาง	ข้อมูล
	- การนำกิจกรรมต่างๆ มาช่วยในการส่งเสริม สร้างเสริมประสบการณ์ ต้องดำเนินการด้วยความหลากหลาย โดยใช้ลักษณะจุดเด่นของนักเรียนที่เป็นนักเรียนประจำ - ควรมีกิจกรรมที่เกิดจากกลุ่มสนใจของนักเรียน ให้นักเรียนได้ใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

จากตารางที่ 4.17 ผู้วิจัยสามารถสร้างข้อสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1) มีช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่หลากหลายให้กับผู้ที่สนใจ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ครู มหาวิทยาลัย โรงเรียนหรือหน่วยงานภายนอก ด้วยการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือใช้การบริการวิชาการเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์

2) จัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และใช้แผนการเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 12 โรงเรียน โดยครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และ ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลายตามความสนใจของนักเรียนและสอดคล้องกับเป้าหมายอุดมการณ์ของโรงเรียน

ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ 1) การนิเทศกำกับติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ และ 2) ประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ทำการจำแนกข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ตามหมวดหมู่ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งได้แสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงาน
วิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล

แนวทาง	ข้อมูล
การนิเทศ กำกับติดตาม การนำ หลักสูตรไป ใช้	• มีคณะกรรมการวิชาการ ระดับโรงเรียน คอยกำกับนิเทศ ติดตาม ให้ คำปรึกษาแก่ครูผู้สอน • ให้ครูนิเทศกันเองผ่านกระบวนการ PLC • ขอความร่วมมือกับเขตพื้นที่ได้. • กำกับติดตาม ในระดับตั้งแต่ ครูโดยกันเอง ครูกับหัวหน้ากลุ่มสาระ ครูกับ หัวหน้างาน ครูกับรอง แม้กระทั่งกลุ่มโรงเรียน • ให้ครูนิเทศกันเองผ่านกระบวนการ PLC • มีวิธีการนิเทศกำกับติดตามที่หลากหลาย ตามบริบทและสถานการณ์ เช่น การนิเทศออนไลน์ การนิเทศภายในชั้นเรียน การนิเทศจากรายงานหรือ เอกสารที่ครูส่ง • มีระบบการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ • นิเทศติดตามเป็นไปในเชิงการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนอันสอดคล้องกับการใช้หลักสูตร • ผู้ทำหน้าที่นิเทศต้องมีความเข้าใจในหลักสูตรและการนิเทศที่ตรงกัน
ประเมินผล การใช้ หลักสูตร	• ศูนย์วิจัยวิชานำผลการประเมินจากครูผู้สอนทุกคนในแต่ละรายวิชามา วิเคราะห์ร่วมกัน • การประเมินยังมีแค่การประเมินจากครูอย่างเดียว อยากเพิ่ม stakeholders ให้ มีส่วนร่วมในการประเมินด้วย • ควรกำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้หลักสูตรเป็นผู้ประเมินผลการ ใช้หลักสูตร • ประเมินผลรอบด้านทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ • ประเมินผลการใช้หลักสูตรด้วยรูปแบบที่หลากหลาย • เป้าหมายของการประเมินการใช้หลักสูตรสอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมายอุดมการณ์ของโรงเรียน • ประเมินหลักสูตรอย่างรอบด้าน • นำผลการประเมินมาถอดบทเรียน เพื่อพัฒนาหลักสูตร • ใช้ผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรจริง

ตารางที่ 4.18 ข้อมูลและข้อสรุปที่ได้จากสัมภาษณ์ จำแนกรายด้านของกระบวนการบริหารงาน
วิชาการด้านหลักสูตร ในด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล (ต่อ)

แนวทาง	ข้อมูล
	- นำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงต่อไป - ควรนำผลการประเมินมาสรุปเป็นลักษณะของงานวิจัย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และพัฒนาต่อยอด - นำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินหลักสูตรมาวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย ประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้หลักสูตร - รายงานผลตามข้อมูลจริงที่ได้รับการสะท้อนกลับมา - จัดทำรูปเล่มรายงานผลการประเมินหลักสูตรต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น คณะฝ่ายบริหาร ครูและบุคลากร ผู้ทรงคุณ ผู้ปกครอง และศิษย์เก่า ด้วยช่องทางที่หลากหลาย

จากตารางที่ 4.18 ผู้วิจัยสามารถสร้างข้อสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
ในด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ดังนี้

1) คณะอนุกรรมการวิชาการระดับโรงเรียนต้องการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ PLC เพื่อส่งเสริมการนิเทศกันเองของครูผู้สอนร่วมกับเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และมีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ครูโดยกันเองถึงระดับโรงเรียน ผู้ทำหน้าที่นิเทศต้องเข้าใจหลักสูตรและการนิเทศที่ตรงกัน และใช้วิธีการนิเทศติดตามที่หลากหลายในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

2) การประเมินผลการใช้หลักสูตรควรประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้หลักสูตรทุกฝ่าย โดยประเมินด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยให้เป้าหมายของการประเมินสอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย อุดมการณ์ของโรงเรียน และ นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และวางแผนการใช้หลักสูตร และนำเสนอผลการประเมินการใช้หลักสูตรต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้รับทราบในลักษณะของงานวิจัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย 3) เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัยในภาพรวมมีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารองลงมา คือ การวางแผนการใช้หลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ดังรายละเอียดดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน เอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนจัดอบรม ประชุม ชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่ครู เกี่ยวกับความสำคัญการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้มีการส่งเสริมสนับสนุน นำครูไปศึกษาดูงานการจัดทำหลักสูตรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานศึกษาในโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ โรงเรียนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะหลักที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตรมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การจบหลักสูตรที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการประเมินความครบถ้วนและเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้

ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มี 1 ข้อที่มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตรงตามรายวิชาและมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาการใช้ การพัฒนา และการสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์พกพาหรือแท็บเล็ต สำหรับครู และนักเรียน เพียงพอในการใช้การจัดการเรียนการสอน

ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แผนการสอนของครูสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ในรายวิชาต่างๆสอดคล้องกับที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบ

ด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ

โรงเรียนสร้างความเข้าใจและส่งเสริมครู เกี่ยวกับแนวทางในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

5.1.2 สรุปผลประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

ประสิทธิผลของสถานศึกษาของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความสามารถในการผลิต นักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง รองลงมาคือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา และความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น รองลงมาคือ นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับสูง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายข้อพบว่า ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนสนับสนุนให้มีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนมี กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด คือ โรงเรียนมีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียน สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการพัฒนาการเรียนการสอน รองลงมาคือ โรงเรียนจัดหาสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ทันสมัยให้แก่ครูและนักเรียนอย่าง เพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้ปกครอง หรือชุมชนเป็นอย่างดี

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับของประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างราบรื่น รองลงมาคือ โรงเรียนมีความสามารถทำการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนเผชิญเหตุในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหาร นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้

5.1.3 สรุปผลกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

จากการนำตัวแปรกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และนำไปสร้างสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่มีส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย มีด้วยกัน 4 ด้าน เมื่อเรียงลำดับจากระดับการส่งผลมากไปหาน้อย ได้แก่ การนำหลักสูตรไปใช้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

5.1.4 สรุปผลแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย สามารถแบ่งได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตร 2) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล รวมทั้งสิ้น 10 แนวทาง ดังนี้

5.1.4.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

(1) การกำหนดแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทำได้โดยผู้บริหารควรมีความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยควรมีการทำ SWOT วิเคราะห์การ

บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรที่ได้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

(2) การตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรก่อนนำไปใช้ โดยแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการวิชาการ ซึ่งควรประกอบด้วย คณะครู ผู้บริหาร และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำกับดูแล ให้คำปรึกษาในการพัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบความเหมาะสมและครบถ้วนก่อนนำไปใช้

5.1.4.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

(1) การสนับสนุนทรัพยากร ควรมีการวางแผนโดยอาศัยความร่วมมือจากทุก ภาคส่วน เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอสำหรับ สื่อ อุปกรณ์ แหล่ง เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้การพัฒนานักเรียนเป็นไปตามเป้าหมายอุดมการณ์ของโรงเรียน

(2) ใช้เครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ หรือจากเครือข่ายผู้ปกครอง สำหรับการสนับสนุน อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อ ในการทำโครงการ และบุคลากร สำหรับเป็นวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา โครงการ และที่ปรึกษาด้านวิชาการ

(3) การเตรียมครูเข้าสอน ควรมีระบบการคัดเลือกบุคลากรครูที่มีคุณวุฒิตรง ตามสาขา มีความรู้ความสามารถ และจรรยาบรรณ และวางแผนจัดครูเข้าสอนโดยใช้ผลการประเมิน การสอน โดยมีการหมุนเวียนระดับชั้นและรายวิชา เพื่อให้การเรียนการสอนได้รับการพัฒนา

(4) ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา หรือสำนักงานบริหารความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา ให้ครบทุกกลุ่มสาระฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา วิชาการความรู้ในสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอน และการวัด ประเมินผล

5.1.4.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้

(1) มีช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่หลากหลายให้กับผู้ที่สนใจ เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ครู มหาวิทยาลัย โรงเรียนหรือหน่วยงานภายนอก ด้วยการเผยแพร่ทาง อินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือใช้การบริการวิชาการเป็นช่องทางการ ประชาสัมพันธ์

(2) จัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร ผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญ และใช้แผนการเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 12 โรงเรียน โดยครูต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และ ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ หลากหลายตามความสนใจของนักเรียนและสอดคล้องกับเป้าหมายอุดมการณ์ของโรงเรียน

5.1.4.4 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล

(1) คณะอนุกรรมการวิชาการระดับโรงเรียนต้องการติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยใช้ PLC เพื่อส่งเสริมการนิเทศกันเองของครูผู้สอน ร่วมกับเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และมีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ครูโดยกันเองถึง ระดับโรงเรียน ผู้ทำหน้าที่นิเทศต้องเข้าใจหลักสูตรและการนิเทศที่ตรงกัน และใช้วิธีการนิเทศติดตามที่หลากหลายในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

(2) การประเมินผลการใช้หลักสูตรควรประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้หลักสูตรทุกฝ่าย โดยประเมินด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยให้เป้าหมายของการประเมินสอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย อุดมการณ์ของโรงเรียน และ นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และวางแผนการใช้หลักสูตร และนำเสนอผลการ ประเมินการใช้หลักสูตรต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้รับทราบในลักษณะของงานวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยมุ่งเน้นการศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย โดยการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการด้านหลักสูตร และประสิทธิผลของสถานศึกษา จากครูและผู้บริหารของโรงเรียน วิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสมการถดถอย เพื่อศึกษาตัวแปรด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา และนำข้อมูลเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เพื่อสร้าง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ามีกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา พุฒณา และคณะ (2563) ซึ่งพบว่าการบริหารงานวิชาการด้าน หลักสูตรเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำหรับในงานวิจัยนี้ กระบวนการ บริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเรียงตามลำดับจากมากไป นาน้อย คือ การนำหลักสูตรไปใช้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งคล้อยกับข้อค้นพบของ จตุรภัทร ประทุม (2559) ที่

พบว่า การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย พบว่าสามารถสังเคราะห์ได้ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ซึ่งสามารถสังเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรจากทั้ง 4 ด้าน ได้ 10 แนวทาง แนวทางที่สังเคราะห์นี้ คล้ายคลึงกันกับ งานวิจัยของสาคร มหาหิงค์ (2560) ที่สังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล และ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของกษมา ชนะวงศ์ (2564) สังเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร 5 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาบริบทของสถานศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร การวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

โดยแนวทางการของการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่คล้ายคลึงกัน เช่น มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาเพื่อจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน จัดสรรงบประมาณ สำหรับ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ มีการจัดครูเข้าสอนให้ตรงตามสาขาวิชาเอก ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน มีช่องทางประชาสัมพันธ์หลักสูตร แก่ผู้เกี่ยวข้อง ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ครูควรใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ใช้วิธีการนิเทศติดตามที่หลากหลาย นำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และนำเสนอผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามด้วยบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่สร้างขึ้นในงานวิจัยนี้จึงมีส่วนที่แตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ เช่น มีการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของหลักสูตรก่อนนำไปใช้ มีการใช้เครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น มหาวิทยาลัย ในการสนับสนุนอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

ด้วยทั้งนี้ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางที่คล้ายคลึงกันกับในงานวิจัยต่างๆ แต่ด้วยบริบทที่แตกต่างกันของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ที่เป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาคที่เน้นการจัดการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ให้มีความทัดเทียมกับระดับนานาชาติ และมีลักษณะเป็นกลุ่มโรงเรียนที่มีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่าย จึงทำให้แนวทางการบริหารงาน

วิชาการด้านหลักสูตรในเน้นไปที่การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความร่วมมือต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำแนวทางการบริหารการวิชาการด้านหลักสูตร ไปใช้ในการจัดทำกลยุทธ์ กำหนดนโยบาย หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้น โดยในการจัดทำหลักสูตรควรมีการวิเคราะห์ SWOT และบริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของหลักสูตร และควรมีการตรวจสอบความครบถ้วนของหลักสูตรก่อนนำไปใช้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ทำการศึกษาในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา โดยการนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร นำไปใช้และพัฒนา รูปแบบโดยใช้กระบวนการวิจัย

5.3.2.2 ทำการวิจัยอิทธิพลของแต่ละตัวแปรด้านการบริหารหลักสูตรแต่ละด้านที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้วยสมการโครงสร้าง

5.3.2.3 ทำการวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ โดยการศึกษา กับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เมธี
ทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). *รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน* (Unpublished Master's thesis).
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). *การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- จตุรภัทร ประทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 27* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา,
ชลบุรี.
- จินตนา พุกคณา, สุเมธ งามกนก, และประยูร อิ่มสวาสดี. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
กลุ่มโรงเรียนบ้านฉางพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต
1*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร*, 8(1), 215-229.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ดวงใจ ไชยลังการ. (2558). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับ
การศึกษาในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ทินกฤต ชัยสุวรรณ, ไตรรัตน์ ยืนยง, ศรดา ชัยสุวรรณ, วัฒนา จันทนุพาน, บุญคุ้ม อินกองงาม, และ
มรกต วัฒนศักดิ์. (2561). *ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เขตภาคเหนือตอนล่าง*. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(2), 35-45.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทิพวรรณ ลำภาแก้ว. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ละโว้.
- ธีระเดช เรือนแก้ว, และชูชีพ พุทธประเสริฐ. (2562). *แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 13(1), 131-140.
- นันทน์ภัส วิกุล. (2559). *ประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในจังหวัดนครราชสีมา* (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- น้ำอ้อย สุขเสนา. (2560). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรและการใช้หลักสูตร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีสมุทรปราการ* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- นิยม รัชตะวัฒน์. (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปวีณา ศรีนาราย, นภาพุฒ บัญเจ็ด, และจิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2561). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 9(2), 117-136.
- ปทุมทริกา นิลพัฒน์. (2558). *สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มารุต พัฒนา. (2562). *แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มุนา จารง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ยุวดี ประทุม, สุรัตน์ ไชยชมภู, และธนวิน ทองแพง. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(1), 181-194.
- รจนิยา แพ้ไชสง. (2553). *การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 2: กรณีศึกษา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2554). *รูปแบบเพื่อพัฒนาการกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในฝันเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- รุจิร ภู่อาระ. (2546). *การพัฒนาหลักสูตร:ตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- เรณู บุญเสรษฐ, และจิตติมา วรณศรี. (2561). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก. *วารสารศิลปการศึกษาวิจัย*, 10(2), น.315-331.
- เรือนเพชร เต็กถี่, และจรัส อติวิทยากรณ์. (2561). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 10* (น.1-8). นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- วรรณิศา โมราบุญ. (2557). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- วิศิษฐ์ ชาญสุข. (2549). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ขนาดเล็ก. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- สิวพร ละหารเพชร. (2562). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สงกรานต์ เรืองประทีป. (2559). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- สาคร มหาหิงค์. (2560). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 12(23), 1-12.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สุกัญญา จัตุรงค์, และอภิชาติ เสนะนันท์. (2559). การบริหารหลักสูตรที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การศึกษาพิเศษภาคใต้ กลุ่ม 7. *Veridian E-Journal*, 9(1), 1473-1487.
- เสวนีย์ นวลน้อย. (2560). การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ เขต 2 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- อรพรรณ ตูจินดา. (2558). ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนวัดปทุมวนารามโดยใช้ออร์พรณโมเดล. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 7(1), 42-56.
- อลิษา สืบสิงห์. (2558). การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 10(3), 361-369.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา, ขวลิศ เกิดทิพย์, และศักดิ์จิต มาสจิตต์. (2561). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing* (3rd ed.). New York: Harper & Row.

Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2008). *School effectiveness. Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. New York: McGraw-Hill.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.

Educational and psychological measurement, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1967). *The human organization: its management and values*. New York: McGraw-Hill.

Smith, P.C., Kendall, L.M., & Hulin, C.L. (1969). *The Measurement of satisfaction in work And retirement*. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED051271>

ภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์
จุฬาราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร
สถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย โดยแบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร จำนวน 59 ข้อ เป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 32 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นดังนี้

- 5 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อหาความสัมพันธ์ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรกับประสิทธิผลของโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ขอความกรุณาให้ผ้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริง และตอบทุกข้อ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศของท่าน
☐ ชาย ☐ หญิง
2. ปัจจุบันท่านมีอายุกี่ปี
☐ 20-29 ปี ☐ 30-39 ปี ☐ 40-49 ปี ☐ 50-59 ปี
3. ท่านมีประสบการณ์ในการทำงานกี่ปี
☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ 11-15 ปี
☐ 15-20 ปี ☐ 20-25 ปี ☐ 25 ปีขึ้นไป
4. วิทยฐานะปัจจุบันของท่านคือวิทยฐานะใด
☐ ครูผู้ช่วย ☐ คศ.1 ☐ คศ.2
☐ คศ.3 ☐ คศ.4 ☐ คศ.5
5. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่าน
☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่านแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

5 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีระดับของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา						
1	โรงเรียนจัดอบรม ประชุม ชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่ครู เกี่ยวกับความสำคัญการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2	โรงเรียนได้มีการส่งเสริมสนับสนุน นำครูไปศึกษาดูงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับ โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน					
3	โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและจุดเน้นของสถานศึกษา ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4	โรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน เอื้อต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
5	โรงเรียนมีการแต่งตั้งและกำหนดให้ คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้เรียน ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดทำ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
ด้านที่ 2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา						
6	โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา ของโรงเรียน ระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7	โรงเรียนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
8	โรงเรียนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะหลักที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
9	โรงเรียนกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
10	โรงเรียนจัดทำเกณฑ์การจบหลักสูตรที่เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
11	โรงเรียนมีการประเมินความครบถ้วนและเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษาก่อนนำไปใช้					
ด้านที่ 3 การวางแผนการใช้หลักสูตร						
12	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน					
13	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนา การใช้ การพัฒนา และการสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน					
14	โรงเรียนสนับสนุนให้ครู เข้าร่วมอบรมพัฒนาความรู้ ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน					
15	โรงเรียนจัดครูเข้าสอนตรงตามรายวิชาและมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
16	โรงเรียนจัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์พกพาหรือแท็บเล็ต สำหรับครู และนักเรียน เพียงพอในการใช้การจัดการเรียนการสอน					
17	โรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยบริการสำหรับไว้บริการครูและนักเรียนอย่างหลากหลายและเพียงพอสำหรับการใช้งาน					
18	โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมด้านหลักสูตร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเพียงพอ					
ด้านที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้						

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบ					
20	ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ในรายวิชา ต่างๆสอดคล้องกับที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด					
21	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด					
22	แผนการสอนของครูสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
23	โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงชัดเจนถูกต้อง ตามที่ หลักสูตรสถานศึกษากำหนด					
24	โรงเรียนมีการใช้การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและ การใช้ หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา					
ด้านที่ 5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล						
25	โรงเรียนจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
26	โรงเรียนมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการ นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา อย่าง สม่าเสมอ					
27	โรงเรียนสร้างความเข้าใจและส่งเสริมครู เกี่ยวกับแนวทางในการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
28	โรงเรียนจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลที่เป็น ปัจจุบัน					
29	โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
30	โรงเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา					
31	โรงเรียนนำผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา					
32	โรงเรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกปี					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาแต่ละข้อตามความคิดเห็นของท่านแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย

5 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง						
1	นักเรียนที่จบการศึกษาสามารถเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น					
2	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับสูง					
3	นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการ					
4	นักเรียนมีความสามารถ ได้รับการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน หรือสังคมทั่วไป					
5	นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะตามหลักสูตรอยู่ในระดับสูง					
6	โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านที่ 2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก						
7	นักเรียนประพฤติและปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน					
8	นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน					
9	โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์					
10	โรงเรียนสนับสนุนให้มีกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียน					
11	โรงเรียนมีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา						
12	โรงเรียนจัดหาสื่อ เทคโนโลยี ทางการศึกษา ที่ทันสมัยให้แก่ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ					
13	โรงเรียนสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีทางการศึกษา ในการพัฒนาการเรียนการสอน					
14	โรงเรียนมีการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภายในให้เป็นองค์กรที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ					
15	โรงเรียนได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากผู้ปกครอง หรือชุมชนเป็นอย่างดี					
ด้านที่ 4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา						
16	โรงเรียนมีแผนเผชิญเหตุที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง					
17	โรงเรียนมีความสามารถ ทำการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อ เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนเผชิญเหตุในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18	โรงเรียนสามารถดำเนินงานต่างๆ ได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างราบรื่น					
19	ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำปรึกษาในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรเมื่อเผชิญกับปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
20	ผู้บริหาร นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรได้					
21	บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ณัฐวัชร โตสัจจะ
วัน เดือน ปีเกิด	14 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดกาญจนบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาชีววิทยา, 2550 มหาวิทยาลัยบูรพา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ชีววิทยาศึกษา, 2562 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, 2566
ที่อยู่ปัจจุบัน	1/5 หมู่ 3 ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 24000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู